

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 204

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

55e jaargang

12 juli 2012

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	II <i>Mededelingen</i>	
	MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE	
	Europese Commissie	
2012/C 204/01	Intrekking van een aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.6564 — ARM/Giesecke & Devrient/Gemalto/JV) ⁽¹⁾	1
<hr/>		
	IV <i>Informatie</i>	
	INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE	
	Europese Commissie	
2012/C 204/02	Wisselkoersen van de euro	2
2012/C 204/03	Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 11 juli 2012 betreffende de financiering van het werkprogramma 2012 inzake IT-tools op het gebied van voedselveiligheid, diergezondheid, dierenwelzijn en plantgezondheid	3

NL

Prijs:
3 EUR

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

(Vervolg z.o.z.)

INFORMATIE OVER DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA

2012/C 204/04	Uitnodiging om opmerkingen te maken overeenkomstig artikel 1, lid 2, van deel I van Protocol 3 bij de overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie over staatssteunvraagstukken met betrekking tot mogelijke steun voor AS Oslo Sporveier en AS Sporveisbussene in Noorwegen	15
---------------	---	----

V *Adviezen*

BESTUURLIJKE PROCEDURES

Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO)

2012/C 204/05	Aankondiging van algemene vergelijkende onderzoeken	41
---------------	---	----

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

Europese Commissie

2012/C 204/06	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.6647 — Mitsubishi Corporation/Mitsubishi Electric Corporation/Mitsubishi Elevator (Singapore)) — Voor een vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak ⁽¹⁾	42
2012/C 204/07	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.6651 — Goldman Sachs/William C. Young/Plastipak Holdings) — Voor een vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak ⁽¹⁾	43
2012/C 204/08	Mededeling van de Commissie bekendgemaakt overeenkomstig artikel 27, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad in zaak COMP/39.654 — Reuters Instrument Codes (RIC's) (<i>Kennisgeving geschied onder nummer C(2012) 4873</i>) ⁽¹⁾	44

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

II

*(Mededelingen)*MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN
DE EUROPESE UNIE

EUROPESE COMMISSIE

Intrekking van een aanmelding van een concentratie**(Zaak COMP/M.6564 — ARM/Giesecke & Devrient/Gemalto/JV)****(Voor de EER relevante tekst)**

(2012/C 204/01)

(Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad)

Op 15 juni 2012 heeft de Europese Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie tussen ARM, Giesecke & Devrient, Gemalto en JV ontvangen. Op 3 juli 2012 heeft/hebben de aanmeldende partij/partijen de Commissie ervan in kennis gesteld dat zij deze aanmelding introk/introkken.

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN
INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

EUROPESE COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

11 juli 2012

(2012/C 204/02)

1 euro =

Munteenheid	Koers	Munteenheid	Koers		
USD	US-dollar	1,2260	AUD	Australische dollar	1,1953
JPY	Japanse yen	97,14	CAD	Canadese dollar	1,2493
DKK	Deense kroon	7,4363	HKD	Hongkongse dollar	9,5070
GBP	Pond sterling	0,78815	NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	1,5369
SEK	Zweedse kroon	8,5384	SGD	Singaporese dollar	1,5499
CHF	Zwitserse frank	1,2010	KRW	Zuid-Koreaanse won	1 398,56
ISK	IJslandse kroon		ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	10,0655
NOK	Noorse kroon	7,4745	CNY	Chinese yuan renminbi	7,7828
BGN	Bulgaarse lev	1,9558	HRK	Kroatische kuna	7,4858
CZK	Tsjechische koruna	25,395	IDR	Indonesische roepia	11 558,92
HUF	Hongaarse forint	288,75	MYR	Maleisische ringgit	3,8944
LTL	Litouwse litas	3,4528	PHP	Filipijnse peso	51,288
LVL	Letlandse lat	0,6962	RUB	Russische roebel	40,2341
PLN	Poolse zloty	4,1697	THB	Thaise baht	38,864
RON	Roemeense leu	4,5255	BRL	Braziliaanse real	2,4899
TRY	Turkse lira	2,2191	MXN	Mexicaanse peso	16,3330
			INR	Indiase roepie	68,2000

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekosten.

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE COMMISSIE

van 11 juli 2012

betreffende de financiering van het werkprogramma 2012 inzake IT-tools op het gebied van voedselveiligheid, diergezondheid, dierenwelzijn en plantgezondheid

(2012/C 204/03)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen⁽¹⁾ (hierna het „Financieel Reglement” genoemd), en met name artikel 75,

Gezien Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controles op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn⁽²⁾, en met name artikel 66, lid 1, onder c), en lid 2,

Gezien Beschikking 2009/470/EG van de Raad van 25 mei 2009 betreffende bepaalde uitgaven op veterinair gebied⁽³⁾, en met name artikel 35, lid 2, en artikel 36, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig artikel 75 van het Financieel Reglement en artikel 90, lid 1, van de uitvoeringsvoorschriften moet de vastlegging van een uitgave uit de begroting van de Unie worden voorafgegaan door een door de instelling of de door haar gedelegeerde autoriteiten vastgesteld financieringsbesluit waarin de essentiële elementen worden uiteengezet van de actie die een uitgave meebrengt.
- (2) Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie van 23 december 2002 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen⁽⁴⁾ (hierna „uitvoeringsvoorschriften” genoemd) bepaalt de mate van gedetailleerdheid waarmee het kader van een financieringsbesluit moet worden beschreven.
- (3) Overeenkomstig artikel 53 quinquies van het Financieel Reglement is gebleken dat de internationale organisaties waaraan de Commissie de uitvoering van de middelen van de Unie in gezamenlijk beheer toevertrouwt, inzake boekhouding, interne controle en overheidsopdrachten normen toepassen die dezelfde garanties bieden als de internationaal erkende normen.
- (4) Bij artikel 50, lid 1, van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveilig-

heid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden⁽⁵⁾ wordt een systeem voor snelle waarschuwingen in de vorm van een netwerk ingesteld, voor kennisgevingen van het bestaan van een direct of indirect risico voor de gezondheid van de mens, verband houdend met een levensmiddel of diervoeder; volgens deze bepaling wordt het netwerk door de Commissie beheerd.

- (5) Artikel 20 van Verordening (EG) nr. 1924/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen⁽⁶⁾ verplicht de Commissie een repertorium van voedings- en gezondheidsclaims voor levensmiddelen op te stellen en bij te houden.
- (6) Artikel 28 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders⁽⁷⁾ verplicht de Commissie een openbaar register van genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders op te stellen en bij te werken.
- (7) Artikel 25 van Verordening (EG) nr. 1334/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake aroma's en bepaalde voedselingrediënten met aromatiserende eigenschappen voor gebruik in of op levensmiddelen en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1601/91 van de Raad, Verordening (EG) nr. 2232/96, Verordening (EG) nr. 110/2008 en Richtlijn 2000/13/EG⁽⁸⁾ bepaalt dat de Unie een lijst van aromastoffen opstelt.
- (8) Artikel 31, lid 2, van Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 maart 2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad⁽⁹⁾ verplicht de Commissie één of meer registers op te zetten voor de vastlegging van de informatie betreffende genetische modificatie in GGO's waarmee specifieke GGO-producten kunnen worden opgespoord en bepaald ter vergemakkelijking van het toezicht en de inspectie na het in de handel brengen.
- (9) Volgens de artikelen 4 tot en met 8 van Verordening (EG) nr. 258/97 van het Europees Parlement en de Raad van 27 januari 1997 betreffende nieuwe voedingsmiddelen en nieuwe voedselingrediënten⁽¹⁰⁾ moet een netwerk voor snelle uitwisseling van gegevens tussen de lidstaten van de EU en de Europese Commissie worden aangelegd en onderhouden waarmee een veilige behandeling van vertrouwelijke informatie mogelijk is.

⁽¹⁾ PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1.
⁽²⁾ PB L 165 van 30.4.2004, blz. 1.
⁽³⁾ PB L 155 van 18.6.2009, blz. 30.
⁽⁴⁾ PB L 157 van 10.6.1992, blz. 10.

⁽⁵⁾ PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1.
⁽⁶⁾ PB L 404 van 30.12.2006, blz. 9.
⁽⁷⁾ PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1.
⁽⁸⁾ PB L 354 van 31.12.2008, blz. 34.
⁽⁹⁾ PB L 106 van 17.4.2001, blz. 1.
⁽¹⁰⁾ PB L 43 van 14.2.1997, blz. 1.

- (10) Artikel 2, lid 1, onder i), en artikel 21, lid 6, van Richtlijn 2000/29/EG van de Raad van 8 mei 2000 betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen⁽¹⁾ bepalen dat de Commissie een netwerk opricht voor de melding van de nieuwe gevallen waarin schadelijke organismen zijn aangetroffen, aanbevelingen doet voor aanwijzingen die de nationale inspecteurs bij het verrichten van fytosanitaire invoercontroles tot richtsnoer zullen dienen en programma's opstelt ter verbetering van de kennis van de nationale inspecteurs.
- (11) Artikel 10 van Richtlijn 69/464/EEG van de Raad van 8 december 1969 betreffende de bestrijding van de wratziekte⁽²⁾, artikel 1, onder a), en artikel 2 van Richtlijn 93/85/EEG van de Raad van 4 oktober 1993 betreffende de bestrijding van aardappelringrot⁽³⁾, artikel 1, onder a), en artikel 2 van Richtlijn 98/57/EG van de Raad van 20 juli 1998 betreffende de bestrijding van *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.⁽⁴⁾ en de artikelen 1, 4 en 8 van Richtlijn 2007/33/EG van de Raad van 11 juni 2007 betreffende de bestrijding van het aardappelcystealtje en houdende intrekking van Richtlijn 69/465/EEG⁽⁵⁾ bevatten voorschriften voor de bestrijding van achtereenvolgens de wratziekte, aardappelringrot, aardappelbruinrot en het aardappelcystealtje, alle zeer belangrijke aardappelziekten. Zij behelzen met name strenge voorschriften voor de uitvoering van regelmatige onderzoeken om de aanwezigheid van bovengenoemde schadelijke organismen te controleren, alsmede de verplichting om de resultaten daarvan aan de Commissie mee te delen.
- (12) Artikel 76, lid 1, onder a), van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad⁽⁶⁾ voorziet in de financiering van de ontwikkeling van een databank voor het verzamelen en opslaan van alle informatie over gewasbeschermingsmiddelen.
- (13) Artikel 5 sexies van Richtlijn 68/193/EEG van de Raad van 9 april 1968 betreffende het in de handel brengen van vegetatief teeltmateriaal voor wijnstokken⁽⁷⁾ bepaalt dat de Commissie een gemeenschappelijke lijst van de rassen publiceert die binnen de werkingssfeer van de richtlijn vallen.
- (14) Artikel 7, lid 6, van Richtlijn 2008/90/EG van de Raad van 29 september 2008 betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van fruitgewassen, alsmede van fruitgewassen die voor de fruitteelt worden gebruikt⁽⁸⁾ bepaalt dat kan worden besloten dat een gemeenschappelijke rassenlijst wordt opgesteld en bekendgemaakt.
- (15) Artikel 11, lid 1, van Richtlijn 1999/105/EG van de Raad van 22 december 1999 betreffende het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal bepaalt dat de Commissie een „communautaire lijst van toegelaten uitgangsmateriaal voor de productie van bosbouwkundig teeltmateriaal” kan publiceren.
- (16) Volgens artikel 17, eerste alinea, van Richtlijn 2002/53/EG van de Raad van 13 juni 2002 betreffende de gemeenschappelijke rassenlijst van landbouwgewassen⁽⁹⁾ en artikel 17, eerste alinea, van Richtlijn 2002/55/EG van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het in de handel brengen van groentezaad⁽¹⁰⁾ publiceert de Commissie een gemeenschappelijke rassenlijst voor landbouwgewassen respectievelijk een gemeenschappelijke rassenlijst voor groentegewassen.
- (17) Artikel 36, lid 1, onder a), van Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad⁽¹¹⁾ voorziet in de ontwikkeling van een geconsolideerd gegevensbestand voor Uniewetgeving inzake maximumresidugehalten voor bestrijdingsmiddelen en voor het bekendmaken van dergelijke informatie.
- (18) Artikel 8 van Richtlijn 96/23/EG van de Raad van 29 april 1996 inzake controlemaatregelen ten aanzien van bepaalde stoffen en residuen daarvan in levende dieren en in producten daarvan en tot intrekking van de Richtlijnen 85/358/EEG en 86/469/EEG en de Beschikkingen 89/187/EEG en 91/664/EEG⁽¹²⁾ voorziet in een gegevensbestand voor de plannen voor toezicht.
- (19) Artikel 6, lid 4, van Verordening (EG) nr. 999/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën⁽¹³⁾ voorziet in een gegevensbank voor de epidemiologische bewaking van boviene spongiforme encefalopathieën.
- (20) Artikel 10 van Verordening (EG) nr. 1333/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 inzake levensmiddelenadditieven⁽¹⁴⁾ voorziet in de exploitatie en het onderhoud van gegevensbestanden met betrekking tot de uniforme goedkeuringsprocedure voor levensmiddelenadditieven.
- (21) Krachtens artikel 35, lid 1, van Beschikking 2009/470/EG kan de Unie financiële steun verstrekken voor de invoering van systemen voor de identificatie van dieren en de kennisgeving van ziekten. Er moet een financiële bijdrage van de Unie worden toegekend voor het beheer en de verbetering van de regeling voor de melding van dierziekten (Animal Disease Notification System — ADNS), op basis van Beschikking 2005/176/EG van de Commissie van 1 maart 2005 tot vaststelling van het formaat en de codes voor de melding van dierziekten krachtens Richtlijn 82/894/EEG van de Raad⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁾ PB L 169 van 10.7.2000, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 323 van 24.12.1969, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 259 van 18.10.1993, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 235 van 21.8.1998, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 156 van 16.6.2007, blz. 12.

⁽⁶⁾ PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.

⁽⁷⁾ PB L 93 van 17.4.1968, blz. 15.

⁽⁸⁾ PB L 267 van 8.10.2008, blz. 8.

⁽⁹⁾ PB L 193 van 20.7.2002, blz. 1.

⁽¹⁰⁾ PB L 193 van 20.7.2002, blz. 33.

⁽¹¹⁾ PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1.

⁽¹²⁾ PB L 125 van 23.5.1996, blz. 10.

⁽¹³⁾ PB L 147 van 31.5.2001, blz. 1.

⁽¹⁴⁾ PB L 354 van 31.12.2008, blz. 16.

⁽¹⁵⁾ PB L 59 van 5.3.2005, blz. 40.

- (22) Volgens artikel 36 van Beschikking 2009/470/EG kan de Unie financiële steun verlenen voor bepaalde computersystemen die bij de handel binnen de Unie en de invoer worden gebruikt.
- (23) De financiële bijdragen moeten worden gehandhaafd voor de hosting, het beheer en het onderhoud van het geïntegreerde veterinaire computersysteem Traces (Trade Control and Expert System), dat is ingevoerd bij Beschikking 2003/24/EG van de Commissie van 30 december 2002 met betrekking tot de invoering van een geïntegreerd veterinair computersysteem ⁽¹⁾.
- (24) Overeenkomstig artikel 27 van Beschikking 2009/470/EG moeten de lidstaten aanvragen voor de programma's voor uitroeiing/toezicht, verslagen en kostendeclaraties met betrekking tot de goedgekeurde programma's indienen; de ontwikkeling van een onlinesysteem voor de indiening van de aanvragen, de verslagen en de declaraties zou de verwerking van de informatie vergemakkelijken.
- (25) Met het oog op de coördinatie ervan en een doeltreffende uitvoering van het IT-plan van het directoraat-generaal Gezondheid en Consumenten moet het werkprogramma 2012 voor deze acties samen met de noodzakelijke financiering daarvan bij één enkel besluit worden goedgekeurd.
- (26) Dit besluit vormt tevens een financieringsbesluit voor uitgaven in het kader van indirect gecentraliseerd beheer of gezamenlijk beheer die ten laste komen van de begroting van de Unie.
- (27) Dit financieringsbesluit kan ook bepalingen over de betaling van achterstandsrente omvatten op basis van artikel 83 van het Financieel Reglement en artikel 106, lid 5, van de uitvoeringsvoorschriften.
- (28) De in dit besluit vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid,

BESLUIT:

Artikel 1

Het in de bijlage opgenomen werkprogramma 2012 betreffende acties in verband met de ontwikkeling en het onderhoud van IT-tools op het gebied van voedselveiligheid, diergezondheid, dierenwelzijn en plantgezondheid („het werkprogramma”) wordt

hierbij goedgekeurd. De goedkeuring ervan is een financieringsbesluit in de zin van artikel 75 van het Financieel Reglement.

Artikel 2

De bij dit besluit toegekende maximumbijdrage voor de uitvoering van het werkprogramma wordt vastgesteld op 6 856 000 EUR, te financieren uit de volgende begrotingsonderdelen van de algemene begroting van de Europese Unie voor 2012:

- a) begrotingsonderdeel nr. 17 04 02 01: 4 989 000 EUR
- b) begrotingsonderdeel nr. 17 04 04 01: 1 180 000 EUR
- c) begrotingsonderdeel nr. 17 04 07 01: 687 000 EUR

Deze kredieten kunnen ook de betaling van achterstandsrente dekken.

Artikel 3

De uitvoering van de begroting met betrekking tot de taken in verband met de onder punt 2 van de bijlage genoemde actie kan worden toevertrouwd aan de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE), die inzake boekhouding, interne controle en overheidsopdrachten normen toepast die dezelfde garanties bieden als de internationaal erkende normen.

Artikel 4

Gecumuleerde wijzigingen in de toewijzingen voor de onder het werkprogramma vallende specifieke acties die niet meer bedragen dan 10 % van de bij artikel 2 van dit besluit toegekende maximumbijdrage, worden niet als belangrijk beschouwd in de zin van artikel 90, lid 4, van Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002, mits zij de aard en de doelstelling van het werkprogramma niet significant aantasten.

De ordonnateur mag deze wijzigingen goedkeuren overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer en evenredigheid.

Gedaan te Brussel, 11 juli 2012.

Voor de Commissie

John DALLI

Lid van de Commissie

⁽¹⁾ PB L 8 van 14.1.2003, blz. 44.

BIJLAGE

Werkprogramma 2012 inzake informatietechnologie-tools op het gebied van voedselveiligheid, diergezondheid, dierenwelzijn en plantgezondheid**1. INLEIDING**

Dit werkprogramma omvat de uitvoeringsmaatregelen voor 2012. Op basis van de vastgelegde doelstellingen zijn de verdeling van de begrotingsmiddelen en de hoofdacties als volgt:

— voor een subsidie (455 000 EUR) en aanbestedingen uitgevoerd in direct gecentraliseerd beheer (6 401 000 EUR).

2. IN GEZAMENLIJK BEHEER VIA EEN OVEREENKOMST MET DE OIE UITGEVOERDE ACTIE

BIJDRAGE AAN DE ONTWIKKELING EN UITVOERING VAN EEN INFORMATIESYSTEEM VOOR DIERZIEKTEN (ANIMAL DISEASE INFORMATION SYSTEM — ADIS)

Rechtsgrondslag

Artikel 35, lid 2, van Beschikking 2009/470/EG van de Raad

Begrotingsonderdeel

17 04 02 01

Geraamd bedrag

Tussen 380 000 en 455 000 EUR

De bijdrage wordt gedekt door een schriftelijke bijdrageovereenkomst met de OIE.

Uitvoeringsorgaan

De Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) is een intergouvernementele organisatie die belast is met de wereldwijde verbetering van de diergezondheid. Om de diergezondheidsstatus wereldwijd te verbeteren en bijgevolg het dierziekerisico in de EU te verminderen, is het van belang dat alle OIE-lidstaten op de hoogte zijn van de EU-benadering van diergezondheid en dierenwelzijn en dat de EU door de OIE georganiseerde conferenties en opleidingsseminars actief steunt, zodat bij deze gelegenheden bekendheid wordt gegeven aan het beleid inzake diergezondheid en dierenwelzijn van de Unie.

Op 7 juni 2010 hebben de Commissie en de OIE een langetermijnkaderovereenkomst met administratieve en financiële bepalingen inzake samenwerking (hierbij gevoegd) gesloten, op grond waarvan de „Bijdrageovereenkomst tussen de Europese Unie en een internationale organisatie” (de „Standaardbijdrageovereenkomst”) van toepassing is op wereld-, regionale of nationale, door de OIE beheerde en de Europese Unie gefinancierde of medegefinancierde programma's en acties.

De OIE had reeds eerder door middel van een „vier pijler”-beoordeling een grondige en volledige evaluatie uitgevoerd, aan de hand waarvan werd vastgesteld dat de OIE inzake boekhouding, interne controle en overheidsopdrachten normen toepast die dezelfde garanties bieden als de internationaal erkende normen.

Algemene doelstelling en oogmerk van de actie

Na voltooiing en validering van de lopende proeffase van ADIS in 2012 zal een eerste versie van ADIS worden ontwikkeld voor gebruik onder de praktijk nabootsende omstandigheden.

3. AANBESTEDING**3.1. IT-projecten ter ondersteuning van het systeem voor snelle waarschuwingen over levensmiddelen en diervoeders (Rapid Alert System for Food and Feed — RASFF) en het register van levensmiddelenadditieven, materialen die met levensmiddelen in aanraking komen, GGO's, nieuwe levensmiddelen, aroma's en voedings- en gezondheidsclaims**

De in het kader van dit begrotingsonderdeel te financieren actie is gericht op de definitieve implementatie en het onderhoud van het generieke systeem voor snelle waarschuwing (Generic Rapid Alert System — GRAS); deze IT-applicatie is in 2011 ingevoerd ten behoeve van de nieuwste versie van het systeem voor snelle waarschuwingen over levensmiddelen en diervoeders, die eveneens in 2011 is ingevoerd. Het gebruik van hetzelfde IT-platform door de verschillende door de Commissie beheerde waarschuwingssystemen vergemakkelijkt de uitwisseling van informatie tussen deze systemen en verbetert de beheerbaarheid ervan vanuit IT-oogpunt.

Voor een duidelijk overzicht van niet-toegelaten stoffen en ter ondersteuning van het RASFF moeten registers van toegelaten stoffen (additieven, materialen die met levensmiddelen in aanraking komen, nieuwe levensmiddelen, genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, GGO's, aroma's, enz.) worden bijgehouden.

Geplande actie:

- bijdrage aan het onderhoud en de ontwikkeling van de RASFF: 200 000 EUR;
- verdere ontwikkeling ter verbetering van de prestaties van de sectorapplicatie van het RASFF, waaronder specificaties voor de koppeling met externe systemen: 308 000 EUR;
- register van toegestane materialen die met levensmiddelen in aanraking komen (stoffen voor gebruik in actieve en intelligente materialen en voorwerpen, recyclingprocedures), nieuwe levensmiddelen, genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, GGO's, voedseladditieven, aroma's: 200 000 EUR;
- ontwikkeling van een nieuwe versie van het register voor nieuwe levensmiddelen (op basis van bestaande software): 100 000 EUR;
- opstelling van een EU-repertorium van voedings- en gezondheidsclaims: 82 000 EUR;
- bijdrage aan de verbetering van de beveiliging van de IT-systemen, het centrale ondersteuningsteam, de centrale hosting en de centrale IT-apparatuur die nodig zijn voor de exploitatie en het beheer van openbaar toegankelijke applicaties: 390 000 EUR.

Rechtsgrondslag

- Artikel 50, lid 1, van Verordening (EG) nr. 178/2002
- Artikel 19, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1829/2003
- Artikel 28 van Verordening (EG) nr. 1924/2006
- Artikel 25 van Verordening (EG) nr. 1334/2008
- Artikel 31 van Richtlijn 2001/18/EG
- Artikelen 4 tot en met 8 van Verordening (EG) nr. 258/97

Begrotingsonderdeel

17 04 02 01 — Bedrag: 1 280 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt dertien.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

De contracten moeten voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Direct beheer

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

3.2. IT-projecten ter ondersteuning van de uitvoering van fytosanitaire maatregelen, EUROPHYT

EUROPHYT is een webapplicatie waarmee de lidstaten onderschepping kunnen melden van zendingen die niet in overeenstemming zijn met de fytosanitaire voorschriften. Tijdens een bijeenkomst met de EUROPHYT-vertegenwoordigers van alle lidstaten is een plan voor de vernieuwing van de interface goedgekeurd. EUROPHYT maakt gebruik van centrale voorzieningen en voorzieningen afkomstig van de GRAS-applicatie, die moeten worden verstrekt en bijgehouden. Op dit moment wordt gewerkt aan een database voor fytosanitaire vereisten bij invoer, die voor het einde van het jaar gereed zal zijn.

De in het kader van dit begrotingsonderdeel te financieren acties zijn:

- opstelling van een communautaire lijst voor bosbouwkundig teeltmateriaal: 100 000 EUR;
- ontwikkeling en hosting van een database voor fytosanitaire vereisten bij invoer: 100 000 EUR;
- registratie van toepassingen van gewasbeschermingsmiddelen: 100 000 EUR;
- invoering van registratie van alle verzendingen van planten: 200 000 EUR;
- verzamelen van gegevens voor toezicht op communautaire lijst van toegelaten uitgangsmateriaal: 25 000 EUR;
- evolutief onderhoud van de bestaande EUROPHYT-applicatie: 100 000 EUR;
- ontwikkeling ter verbetering van de gebruikersinterface van de EUROPHYT-applicatie: 150 000 EUR;
- hosting van de EUROPHYT-applicatie: 50 000 EUR;
- verzamelen van gegevens over het toezicht op en de melding van gevallen waarin schadelijke organismen zijn aangetroffen, op basis van Richtlijn 2000/29/EG van de Raad en de Richtlijnen 93/85/EEG, 98/57/EG en 2007/33/EG: 60 000 EUR;
- bijdrage voor het centrale IT-ondersteuningsteam, de centrale hosting en de centrale IT-apparatuur: 60 000 EUR;
- bijdrage voor het centrale webteam en de beveiliging: 65 000 EUR.

Rechtsgrondslag

Artikel 2, lid 1, onder i), en artikel 21, lid 6, van Richtlijn 2000/29/EG

Artikel 10 van Richtlijn 69/464/EEG

Artikel 1, onder a), en artikel 2 van Richtlijn 93/85/EEG

Artikel 1, onder a), en artikel 2 van Richtlijn 98/57/EG

Artikelen 1, 4 en 8 van Richtlijn 2007/33/EG

Artikel 66, lid 1, onder c), en lid 2, van Verordening (EG) nr. 882/2004

Artikel 76, lid 1, onder a), van Verordening (EG) nr. 1107/2009

Begrotingsonderdeel

17 04 04 01 — Bedrag: 1 010 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIIS II

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt tien.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

De contracten moeten voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIS II en/of SANCO/2010/A4/001

3.3. IT-project ter ondersteuning van de gemeenschappelijke rassenlijsten van landbouwgewassen, groenten, wijnstokken en fruitgewassen alsmede van de communautaire lijst van toegelaten uitgangsmateriaal voor de productie van bosbouwkundig teeltmateriaal

Via de applicatie „gemeenschappelijke lijst” worden de rassenlijsten van landbouwgewassen (Richtlijn 2002/53/EG) en groenten (Richtlijn 2002/55/EG) beheerd, waarvan het zaad in de Europese Unie alsmede in Noorwegen en IJsland onbeperkt in de handel mag worden gebracht.

De applicatie is tevens voorzien voor de lijst van wijnstokkrassen (Richtlijn 68/193/EEG), de communautaire lijst van toegelaten uitgangsmateriaal voor de productie van bosbouwkundig teeltmateriaal (Richtlijn 1999/105/EG) en een gemeenschappelijke rassenlijst van fruitgewassen (Richtlijn 2008/90/EG).

Een database maakt het beheer van deze lijsten door de Commissie, de toegang door de lidstaten en de elektronische uitwisseling van gegevens tussen de lidstaten, de Commissie en het Publicatiebureau mogelijk.

In 2012 wordt het onderhoud van het systeem gegarandeerd en zullen de technische functionaliteiten worden geactualiseerd om het systeem aan te passen aan de laatste ontwikkelingen op het gebied van elektronische publicatie.

Rechtsgrondslag

Artikel 5 sexies van Richtlijn 68/193/EEG

Artikel 7, lid 6, van Richtlijn 2008/90/EG

Artikel 11, lid 1, van Richtlijn 1999/105/EG

Artikel 17, eerste alinea, van Richtlijn 2002/53/EG

Artikel 17, eerste alinea, van Richtlijn 2002/55/EG

Begrotingsonderdeel

17 04 04 01 — Bedrag: 50 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen”-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIS II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt één.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

Het contract moet voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIS II

3.4. Database voor residuen van bestrijdingsmiddelen

Verordening (EG) nr. 396/2005 voorziet in het opzetten en het onderhoud van een geconsolideerde database voor communautaire wetgeving inzake maximumresidugehalten voor bestrijdingsmiddelen. Het doel van deze actie is uitvoering te geven aan bovengenoemde bepalingen via het onderhoud en de verbetering van een database die de input van gegevens door de lidstaten en automatische elektronische publicatie dankzij de ontwikkeling van een exportformaat voor het Publicatiebureau mogelijk maakt.

Rechtsgrondslag

Artikel 36, lid 1, onder a), van Verordening (EG) nr. 396/2005

Begrotingsonderdeel

17 04 04 01 — Bedrag: 120 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt één.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

Het contract moet voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of SANCO/2010/A4/001

3.5. IT-projecten ter ondersteuning van de uitvoering van Verordening (EG) nr. 882/2004, Richtlijn 96/23/EG van de Raad, Verordening (EG) nr. 999/2001 en Verordening (EG) nr. 1333/2008

De in het kader van dit begrotingsonderdeel te financieren acties omvatten de ontwikkeling en het onderhoud van IT-tools en -instrumenten die erop zijn gericht een succesvolle uitvoering te garanderen van een reeks nieuwe voorschriften voor het verrichten van officiële controles op het gebied van de wetgeving inzake levensmiddelen en diervoeders door de lidstaten en door de Commissie, en/of te voorzien in specifieke behoeften of te voldoen aan specifieke verplichtingen op het gebied van controles op levensmiddelen en diervoeders overeenkomstig de rechtsgrondslag.

De acties hebben betrekking op de verdere verbetering en vergroting van de capaciteit van databases voor het verzamelen van gegevens met betrekking tot de nationale controleplannen en de resultaten van officiële controles, zodat de Commissie kan nagaan of deze aan de voorschriften voldoen en kan toezien op de ontwikkelingen in de tijd, en op de ontwikkeling van onlinesystemen voor het vastleggen van de door de lidstaten en/of de Commissie verstrekte gegevens met betrekking tot de nationale controleplannen en de resultaten van officiële controles.

De acties zijn:

- implementatie, exploitatie en onderhoud van databases voor de epidemiologische bewaking van bovine spongiforme encefalopathieën (artikel 6, lid 4, van Verordening (EG) nr. 999/2001), de uniforme goedkeuringsprocedure voor levensmiddelenadditieven (Verordening (EG) nr. 1333/2008), de residubewakingsplannen (artikel 8 van Richtlijn 96/23/EG) en de kwantitatieve resultaten, dat wil zeggen de rapportage over deze bewaking: 150 000 EUR;
- verdere ontwikkeling van een IT-systeem en onderhoud en evolutie van een speciale infrastructuur die het mogelijk maakt de door de Commissie verzamelde gegevens in verband met de handhaving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen in de lidstaten en in derde landen, met inbegrip van gegevens die zijn verzameld door het Voedsel- en Veterinair Bureau, uit te wisselen, te valideren en te bewaken. De IT-tool moet het mogelijk maken „landenprofielen” op te stellen die de beoordeling van de door de bevoegde autoriteiten ingediende controleplannen zouden vergemakkelijken: 122 000 EUR;
- implementatie en onderhoud van een volledig en veilig systeem voor het beheer en de planning van inspecties van de Unie overeenkomstig Verordening (EG) nr. 882/2004, voor het beheer en de opslag van auditverslagen en bijbehorende stukken en voor de follow-up van de uit inspecties/audits voortvloeiende aanbevelingen: 220 000 EUR;
- bijdrage aan de verbetering van de beveiliging van de IT-systemen, het centrale ondersteuningsteam en de centrale IT-apparatuur die nodig is voor de implementatie van alle systemen die verband houden met de hierboven vermelde acties: 195 000 EUR.

Rechtsgrondslag

Artikel 8 van Richtlijn 96/23/EG

Artikel 6, lid 4, van Verordening (EG) nr. 999/2001

Artikel 10 van Verordening (EG) nr. 1333/2008

Artikel 66, lid 1, onder c), en lid 2, van Verordening (EG) nr. 882/2004

Begrotingsonderdeel

17 04 07 01 — Bedrag: 687 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbestedingen ESP-DESI II, ITSS II en raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt zeven.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

De contracten moeten voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbestedingen ESP-DESI II, ITSS II en SANCO/2010/A4/001

3.6. Regeling voor de melding van dierziekten (Animal Disease Notification System — ADNS)

De in het kader van dit begrotingsonderdeel te financieren actie is gericht op de definitieve uitvoering en het onderhoud van de regeling voor de melding van dierziekten.

Geplande actie:

- bijdrage aan het onderhoud en de ontwikkeling van de ADNS: 150 000 EUR;
- verdere ontwikkeling ter verbetering van de prestaties en de kwaliteit van de gegevens van de uitbraakkaarten, doorbladerbare kaarten en online toegankelijke getekende kaarten: 100 000 EUR;
- hostingdiensten om de beschikbaarheid van de applicatie veilig te stellen: 78 000 EUR;
- bijdrage aan de verbetering van de beveiliging van de IT-systemen, het centrale ondersteuningsteam, de centrale hosting en de centrale IT-apparatuur die nodig zijn voor de exploitatie en het beheer van openbaar toegankelijke applicaties: 255 000 EUR.

Rechtsgrondslag

Artikelen 35 en 36 van Beschikking 2009/470/EG van de Raad

Begrotingsonderdeel

17 04 02 01 — Bedrag: 583 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt vier.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

De contracten moeten voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIS II en/of SANCO/2010/A4/001

3.7. Informatiesysteem voor dierziekten (Animal Disease Information System — ADIS)

De in het kader van dit begrotingsonderdeel te financieren actie is gericht op de ontwikkeling van de interface van het informatiesysteem voor dierziekten en de uitvoering daarvan.

Geplande actie:

- bijdrage aan de ondersteuning van de beveiliging van de IT-systemen, het centrale ondersteuningsteam, de centrale hosting en de centrale IT-apparatuur die nodig zijn voor de exploitatie en het beheer van openbaar toegankelijke applicaties: 75 000 EUR.

Rechtsgrondslag

Artikelen 35 en 36 van Beschikking 2009/470/EG van de Raad

Begrotingsonderdeel

17 04 02 01 — Bedrag: 75 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIS II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt één.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

De contracten moeten voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifiek contract op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESIS II en/of SANCO/2010/A4/001

3.8. Geïntegreerd veterinaire computersysteem Traces (Trade Control and Expert System)

De in het kader van dit begrotingsonderdeel te financieren actie is gericht op de verbetering, het onderhoud, de ondersteuning en het toegankelijk maken van Traces.

Geplande actie:

- 2 380 000 EUR voor de hosting, het beheer en het onderhoud van het geïntegreerde veterinaire computersysteem Traces (Trade Control and Expert System), logistieke ondersteuning van Traces-gebruikers, bijdrage voor centrale diensten, communicatie, website, beveiliging en de aankoop (onderhoud en ondersteuning) van softwarelicenties, elektronische handtekening en hosting van de applicatie;
- 80 000 EUR voor de ondersteuning van het Bovine Identification Exchange system (systeem voor de uitwisseling van gegevens over de identificatie van runderen).

Rechtsgrondslag

Artikel 36, lid 2, van Beschikking 2009/470/EG van de Raad

Begrotingsonderdeel

17 04 02 01 — Bedrag: 2 460 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt vijftien.

Een memorandum van overeenstemming met DIGIT voor de hosting

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

De contracten moeten voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of SANCO/2010/A4/001

3.9. Verzameling van gegevens voor de programma's voor uitroeiing en bestrijding

Geplande actie:

— 136 000 EUR voor de verzameling en verwerking van gegevens over de aanvragen voor de programma's voor uitroeiing/toezicht, verslagen en kostendeclaraties met betrekking tot de goedgekeurde programma's overeenkomstig artikel 27 van Beschikking 2009/470/EG.

Rechtsgrondslag

Artikel 27 van Beschikking 2009/470/EG van de Raad

Begrotingsonderdeel

17 04 02 01 — Bedrag: 136 000 EUR

Indicatief aantal en type voorgenomen contracten

Specifieke „tijd en middelen“-contracten (intra muros), op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of raamcontract SANCO/2010/A4/001

Het indicatieve aantal specifieke contracten bedraagt twee.

Onderwerp van de voorgenomen contracten (indien mogelijk)

Ontwikkeling en onderhoud van IT-systemen, waaronder projectbeheer, kwaliteitscontrole, bedrijfseconomische analyse, programmering en documentatie

Indicatief tijdschema voor de ondertekening van de contracten

Het contract moet voor het eind van het eerste halfjaar 2012 worden ondertekend.

Uitvoering

Rechtstreeks door het DG

Specifiek contract

Specifieke contracten op basis van bestaande, door DIGIT opgestelde raamcontracten in het kader van aanbesteding ESP-DESI II en/of SANCO/2010/A4/001

4. SAMENVATTING

nr.	Naam	Begrotingsonderdeel	Geraamd aantal contracten	Rechtsgrondslag	Bedrag in EUR
1.	Bijdrage aan de ontwikkeling en uitvoering van een informatiesysteem voor dierziekten (Animal Disease Information System — ADIS)	17 04 02 01	1	Artikel 35, lid 2, van Beschikking 2009/470/EG	455 000
2.	IT-projecten ter ondersteuning van het systeem voor snelle waarschuwingen over levensmiddelen en diervoeders (Rapid Alert System for Food and Feed — RASFF) en het register van levensmiddelenadditieven, materialen die met levensmiddelen in aanraking komen, GGO's, nieuwe levensmiddelen, aroma's en voedings- en gezondheidsclaims	17 04 02 01	13	Verordeningen (EG) nr. 178/2002, (EG) nr. 1924/2006, (EG) nr. 1829/2003, (EG) nr. 1334/2008, Richtlijn 2001/18/EG en Verordening (EG) nr. 258/97	1 280 000
3.	IT-projecten ter ondersteuning van de uitvoering van fytosanitaire maatregelen, EUROPHYT	17 04 04 01	10	Richtlijnen 2000/29/EG, 69/464/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG en 2007/33/EG, Verordeningen (EG) nr. 882/2004 en (EG) nr. 1107/2009	1 010 000
4.	IT-project ter ondersteuning van de gemeenschappelijke rassenlijsten van landbouwgewassen, groenten, wijnstokken en fruitgewassen alsmede van de communautaire lijst van toegelaten uitgangsmateriaal voor de productie van bosbouwkundig teeltmateriaal	17 04 04 01	1	Richtlijnen 68/193/EEG, 2008/90/EG, 1999/105/EG, 2002/53/EG en 2002/55/EG	50 000
5.	Database voor residuen van bestrijdingsmiddelen	17 04 04 01	1	Verordening (EG) nr. 396/2005	120 000
6.	IT-projecten ter ondersteuning van de uitvoering van Verordening (EG) nr. 882/2004, Richtlijn 96/23/EG van de Raad, Verordening (EG) nr. 999/2001 en Verordening (EG) nr. 1333/2008	17 04 07 01	7	Verordening (EG) nr. 882/2004, Richtlijn 96/23/EG van de Raad, Verordening (EG) nr. 999/2001 en Verordening (EG) nr. 1333/2008	687 000
7.	Regeling voor de melding van dierziekten (Animal Disease Notification System — ADNS)	17 04 02 01	4	Artikel 35, lid 2, van Beschikking 2009/470/EG van de Raad	583 000
8.	ADIS	17 04 02 01	1	Artikel 35, lid 2, van Beschikking 2009/470/EG van de Raad	75 000
9.	Geïntegreerd veterinaire computersysteem Traces (Trade Control And Expert System)	17 04 02 01	15	Artikel 36, lid 2, van Beschikking 2009/470/EG van de Raad	2 460 000
10.	Diergezondheidsstudies	17 04 02 01	2	Artikel 27 van Beschikking 2009/470/EG van de Raad	136 000
TOTAAL			55		6 856 000

INFORMATIE OVER DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIJTE

TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

Uitnodiging om opmerkingen te maken overeenkomstig artikel 1, lid 2, van deel I van Protocol 3 bij de overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie over staatssteunvraagstukken met betrekking tot mogelijke steun voor AS Oslo Sporveier en AS Sporveisbussene in Noorwegen

(2012/C 204/04)

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA heeft bij Besluit nr. 123/12/COL van 28 maart 2012, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, de procedure ingeleid van artikel 1, lid 2, van deel I van Protocol nr. 3 bij de overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie. De Noorse autoriteiten zijn hiervan in kennis gesteld door middel van een afschrift van het betrokken besluit.

De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA verzoekt bij dezen de EVA-staten, de lidstaten van de EU en andere belanghebbenden hun opmerkingen over de betrokken maatregel, kenbaar te maken door deze binnen één maand na publicatie te zenden aan:

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA
Griffie
Belliardstraat 35
1040 Brussel
BELGIË

Deze opmerkingen zullen ter kennis van de Noorse autoriteiten worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

Achtergrond

In Noorwegen is de plaatselijke busvervoersector geregeld bij de wet inzake commercieel vervoer van 2002 en de verordening inzake commercieel vervoer van 2003. Bij beide besluiten werd de vorige wetgeving, die in wezen vergelijkbaar was, ingetrokken. Dit wetgevingskader voorziet onder andere in een systeem van concessies die ondernemingen nodig hebben om openbare busdiensten te mogen aanbieden, en kent gemeenten, zoals de gemeente Oslo, de verantwoordelijkheid toe om ondernemingen die onrendabele routes exploiteren te compenseren. Deze compensatie mag worden toegekend om het verschil tussen de inkomsten uit de verkoop van vervoerbewijzen en de kosten voor het uitvoeren van de dienst, te dekken.

In Oslo werd reeds vóór de inwerkingtreding van de EER-overeenkomst een jaarlijkse compensatie voor onrendabele routes aan de concessiehouders toegekend overeenkomstig de begrotingsprocedure van de stad. Deze compensatie werd jaarlijks betaald door middel van een forfaitair bedrag, dat berekend werd op grond van de in vorige jaren gemaakte kosten, waarbij rekening werd gehouden met uiteenlopende correctiefactoren. Sinds 2008 zijn alle contracten voor geregelde busdiensten aan ondernemingen toegekend via een openbare inschrijvingsprocedure. Sindsdien heeft AS Oslo Sporveier de hierboven beschreven vergoeding voor geregelde busdiensten niet meer ontvangen.

Lang vóór de inwerkingtreding van de EER-overeenkomst en tot 2008 werden AS Oslo Sporveier en later haar dochteronderneming AS Sporveisbussene belast met de verzorging van geregelde busdiensten in Oslo, overeenkomstig de hierboven bondig beschreven bepalingen.

Sinds 1994 is AS Oslo Sporveier vaak geherstructureerd. Zo werd bijvoorbeeld de exploitatie van alle busdiensten (niet enkel de geregelde busdiensten in Oslo, maar ook bijvoorbeeld de toeristische busdiensten), in 1997 uitbesteed aan haar dochteronderneming AS Sporveisbussene. In dat verband hebben AS Oslo Sporveier en AS Sporveisbussene een zogenaamde vervoersovereenkomst gesloten, zodat AS Sporveisbussene de echte begunstigde van de jaarlijkse compensatie zou worden. Volgens de vervoersovereenkomst werd de compensatie voor geregelde busdiensten betaald overeenkomstig de hierboven beschreven bepalingen. De Noorse autoriteiten betogen dat de Oslo Sporveier groep gedurende de gehele onderzochte periode (1994 tot 2008) de boekhouding voor commerciële en openbare diensten gescheiden heeft gehouden en dat voor de commerciële activiteiten steeds marktprijzen zijn gehanteerd in tegenstelling tot in het kader van de openbare dienst verleende diensten.

In 2004 heeft de gemeente Oslo, toen houder van 98,8 % van de aandelen van AS Oslo Sporveier, een bedrag van 111 760 000 NOK geïnjecteerd om het financierstekort van de pensioenfondsen van AS Sporveisbussene te dekken. Dit tekort was toegenomen in de periode vóór 1997 en betrof de pensioenfondsen van werknemers van zowel de openbare busdiensten als van de toeristische busdiensten van AS Oslo Sporveier. AS Oslo Sporveier moest het tekort verhelpen. De kapitaalinjectie werd door de eigenaar, de gemeente Oslo, gekozen omdat dit de minst dure oplossing was.

Beoordeling van de steunmaatregel

Het bestaan van staatssteun

De Autoriteit is van oordeel dat zowel de kapitaalinjectie als de jaarlijkse compensatie staatssteun inhouden.

Wat de kapitaalinjectie ter dekking van het financierstekort van de pensioenfondsen van de commerciële activiteiten betreft, kan de Autoriteit in dit stadium niet uitsluiten dat AS Oslo Sporveier hierdoor een economisch voordeel heeft gehad, aangezien uit de ingediende informatie niet blijkt dat het beginsel van de particuliere investeerder in een markteconomie bij de kapitaalinjectie in acht is genomen.

Voorts is de Autoriteit voorlopig van mening dat zowel de jaarlijkse compensatie als de kapitaalinjectie ter dekking van het financierstekort van de pensioenfondsen van de commerciële activiteiten (in verband met de kosten die ook als basis voor de jaarlijkse compensatie kunnen dienen), niet zijn vastgesteld door middel van een openbare inschrijvingsprocedure en niet overeenkomen met de kosten die een goed beheerde en behoorlijk uitgeruste onderneming zou hebben gemaakt. Er is dus niet voldaan aan het vierde criterium van het *Altmark*-arrest en derhalve moeten beide maatregelen als staatssteun worden beschouwd in de zin van artikel 61, lid 1, van de EER-overeenkomst.

De aard van de steun

In dit stadium kan de Autoriteit niet concluderen dat de steun in het kader van een bestaande steunregeling is verleend overeenkomstig de wet inzake commercieel vervoer van 2002 en de verordening inzake commercieel vervoer van 2003, zoals die in Oslo reeds vóór de inwerkingtreding van de EER-overeenkomst van toepassing waren. Sinds 2008 is er geen steun meer verleend op grond van bovengenoemde bepalingen. Verondersteld wordt dat een steunregeling sinds 1994 bestaat, maar de Autoriteit is in dit stadium niet in staat te bepalen hoe ver de regeling reikt, noch of alle toegekende steun gebaseerd was op die regeling. Voorts kan zij niet uitsluiten dat de maatregelen, op zijn minst voor een klein deel, onwettige en onverenigbare staatssteun inhouden, met name wat de pensioenfondsen van de commerciële activiteiten betreft.

Verenigbaarheid van de steun

In dit stadium heeft de Autoriteit de indruk dat de betalingen, tot de rechtstreeks toegekende concessie, in 2008 zijn stopgezet en dat de kapitaalinjectie ter dekking van het financierstekort van het pensioenfonds op zijn minst grotendeels verenigbaar kan zijn met de compensatie voor openbare dienst op grond van artikel 49 van de EER-overeenkomst. Bij de beoordeling van de verenigbaarheid zal in het eindbesluit dus vooral nagegaan worden of er sprake is van overcompensatie. Voorts kan de steun, ten minste gedeeltelijk, verenigbaar zijn met artikel 61, lid 3, onder c).

Conclusie

Gelet op het bovenstaande heeft de Autoriteit besloten de formele onderzoeksprocedure overeenkomstig artikel 1, lid 2, van de van de EER-overeenkomst in te leiden. Belanghebbenden wordt verzocht hun opmerkingen binnen één maand na bekendmaking van deze mededeling in het *Publicatieblad van de Europese Unie*, kenbaar te maken.

EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY DECISION**No 123/12/COL****of 28 March 2012****opening the formal investigation into potential aid to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene
(Norway)**

THE EFTA SURVEILLANCE AUTHORITY (THE AUTHORITY),

HAVING REGARD to the Agreement on the European Economic Area ('the EEA Agreement'), in particular to Articles 49 and 61 to 63 and Protocol 26,

HAVING REGARD to the Agreement between the EFTA States on the Establishment of a Surveillance Authority and a Court of Justice ('the Surveillance and Court Agreement'), in particular to Article 24,

HAVING REGARD to Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement ('Protocol 3'), in particular to Article 1 of Part I and Article 4(2) and (4) and Articles 6 and 13 of Part II,

HAVING REGARD to the consolidated version of the Authority's Decision No 195/04/COL of 14 July 2004 on the implementing provisions referred to under Article 27 of Part II of Protocol 3 ('the Implementing Provisions Decision')⁽¹⁾,

Whereas:

I. FACTS**1. Procedure****1.1. Administrative procedure leading to the Authority's Decision No 254/10/COL**

- (1) By letter dated 11 August 2006, the Authority received a complaint from Konkurrenten.no AS ('the complainant') alleging that the Norwegian authorities had granted State aid to AS Oslo Sporveisbussene ('the complaint'). The letter was registered by the Authority on 16 August 2006 (Event No 384017). By letter dated 17 August 2006 to the complainant, the Authority acknowledged the receipt of the complaint (Event No 384134).
 - (2) By letter dated 7 September 2006, the Authority forwarded the complaint to the Norwegian authorities and invited them to comment (Event No 387163). By letter dated 11 October 2006, the Norwegian authorities replied to the information request. The letter was registered by the Authority on 19 October 2006 (Event No 392725).
 - (3) By letter dated 20 October 2006, the complainant submitted further comments. The letter was registered by the Authority on 23 October 2006 (Event No 394520).
 - (4) By letter dated 29 November 2006, the Authority requested further information from the Norwegian authorities (Event No 394397). The Norwegian authorities replied by letter dated 11 January 2007. The letter was registered by the Authority on 12 January 2007 (Event No 406541).
 - (5) By letter dated 19 June 2007, the Authority requested further information from the Norwegian authorities (Event No 425271). The Norwegian authorities replied by letter submitted electronically on 16 August 2007 (Event No 434326).
- By e-mail dated 20 February 2008, the complainant submitted further information (Event No 466226).
- (6) By letter submitted electronically on 2 April 2008, the Authority requested yet further information from the Norwegian authorities (Event No 471926). The Norwegian authorities replied by letter submitted electronically on 29 April 2008 (Event No 475480).
 - (7) The complainant submitted further information by e-mails dated 25 May 2008 (Event No 478132), 2 June 2008 (Event No 479743), 9 July 2008 (Events No 489623 and 489626), 14 August 2008 (Event No 489591), 15 August 2008 (Event No 488527), 1 September 2008 (Event No 489591), 20 January 2009 (Event No 505210) and 22 January 2009 (Event No 505503).

⁽¹⁾ Available at: <http://www.eftasurv.int/media/decisions/195-04-COL.pdf>

- (8) During the beginning of 2010, the Authority and the Norwegian authorities had informal contact both via telephone and e-mail regarding the case. Information received by the Authority in this context was consolidated in a letter submitted to the Authority electronically on 21 April 2010 by the Norwegian authorities (Event No 554417).
- (9) On 21 June 2010, the Authority adopted Decision No 254/10/COL closing the case on the grounds that the aid involved existing aid that was incompatible with Article 49 of the EEA Agreement and Regulation (EC) No 1370/2007. However, as the existing aid measures had been terminated on 30 March 2008, the Authority concluded that no further measures were required. By letters dated 21 June 2010, the Authority forwarded copies of Decision No 254/10/COL to the Norwegian authorities (Event No 558824) and the complainant (Event No 561949).

1.2. *Judgment of the EFTA Court in Case E-14/10 Konkurrenten.no AS v EFTA Surveillance Authority*

- (10) By application lodged at the Registry of the EFTA Court on 2 September 2010, the complainant brought an action for annulment of the Authority's Decision No 254/10/COL.
- (11) On 22 August 2011, the EFTA Court rendered its judgment in Case E-14/10 *Konkurrenten.no v EFTA Surveillance Authority*, annulling Decision No 254/10/COL in its entirety, for the following reasons.
- (12) Firstly, the Court found that the Decision was inadequately reasoned, in that the Authority had failed to explain how the renewal of the concession, as of 1 January 2000, could be classified as part of an existing aid scheme, or why it could not be considered to be a relevant alteration of that aid scheme ⁽²⁾.
- (13) Secondly, the Court held that the Authority had infringed its obligation to open the formal investigation procedure in respect of aid granted during the period 1997-2000. It found that the Authority could not exclude the possibility that AS Oslo Sporveier had received aid over and above the losses associated with discharging the public service obligation, and that the Authority indeed considered that such overcompensation was likely. Given that the Authority was unable, after almost four years of investigation, to establish which parts of the aid were existing aid and which parts were unlawful aid, the Authority should have opened the formal investigation procedure in order to become, as far as possible, fully informed of the facts. The applicant's plea addressing the same issues with regard to the period 2000-2008 was also declared well founded ⁽³⁾.
- (14) Thirdly, the Court held that the Authority had failed to identify whether the capital injection only concerned unfunded pension liabilities that arose in connection with the discharge of public service obligations, or if it also covered other activities. As the Court could not review the Decision in relation to the applicant's claim that the capital injection did not correspond to a payment for transport services provided, this amounted to a lack of reasoning ⁽⁴⁾.

1.3. *Re-assessment of the complaint*

- (15) The Authority commenced a reassessment of the complaint, and by e-mail dated 25 October 2011 to the Norwegian authorities (Event No 613053) requested additional information. The Norwegian authorities responded in a telephone conference on 28 October 2011. Additionally, the Norwegian authorities provided further information in meetings in Oslo on 29 November 2011 and in Brussels on 9 December 2011 and 17 January 2012. By e-mails of 13 December 2011 (Event No 621639) and 20 January 2012 (Event No 622816), the Norwegian authorities submitted further information.
- (16) By letter dated 27 January 2012 (Event No 622888), the Authority requested further information from the Norwegian authorities. The Norwegian authorities responded by letter dated 22 February 2012 (Events No 625908, 625916, 625949, 626065 and 626066) and e-mails of 5 March 2012 (Events No 627096 and 627097).

⁽²⁾ Judgment, paras. 55-63.

⁽³⁾ *Ibid.*, paragraphs 76-80.

⁽⁴⁾ *Ibid.*, paragraphs 84-91.

2. The content of the complaint

- (17) The complaint alleged that the following measures may involve unlawful State aid:
1. cross-subsidies between the four companies: AS Oslo Sporveier, AS Sporveisbussene, Arctic Express AS and Sporveisbussenes Turbiler AS ⁽⁵⁾;
 2. a capital injection of NOK 41 499 000 made in 2004 by AS Oslo Sporveier into AS Sporveisbussene;
 3. a favourable tax position acquired in a non-competitive market, allowing AS Sporveisbussene to avoid paying tax on profits; and
 4. guarantees granted by AS Sporveisbussene to the benefit of its subsidiaries Arctic Express AS and Sporveisbussenes Turbiler AS.

3. Background: Norwegian legislative framework on local scheduled bus transport

3.1. Commercial Transport Act 2002 and Commercial Transport Regulation 2003

- (18) At present, the local bus transport sector is regulated by the Commercial Transport Act of 2002 (the 'CTA') ⁽⁶⁾ and the Commercial Transport Regulation of 2003 (the 'CTR') ⁽⁷⁾. The CTA repealed and replaced the Transport Act of 1976 ⁽⁸⁾. The CTR repealed and replaced two regulations ⁽⁹⁾.
- (19) Based on the information submitted by the Norwegian authorities, the relevant provisions regulating local bus transport, presented in the following, appear not to have been significantly altered since the entry into force of the EEA Agreement in 1994.

3.2. Administrative responsibility of the counties

- (20) In Norway, the responsibility of providing local public transport services is conferred on the counties. However, the counties are not under any obligation to offer such services.
- (21) The counties can either administer local bus transport services through their own organisation, or through an administrative company ⁽¹⁰⁾ set up by the county. The CTA provides that when the county sets up an administrative company, the funds intended for the financing of the local bus transport services will be allocated to that company ⁽¹¹⁾. The administrative companies can obtain the bus transport services from a third party, or provide the services themselves.

3.3. Co-financing of local transport services by the State and counties

- (22) The counties partly finance the local transport services with tax revenue. In addition, under the CTA the counties receive State funding by way of annual block grants ⁽¹²⁾. The amount of the grants are determined on the basis of the extent to which the counties need contributions from the State. Therefore, the counties have to provide the Ministry of Transport with budgets, accounts and other relevant information necessary to assess the need for contributions ⁽¹³⁾.

3.4. Concessions

- (23) Under the CTA, concessions are required to carry out remunerated bus transport services ⁽¹⁴⁾.

Both a general and a special concession are needed for operators of scheduled passenger transport services.

⁽⁵⁾ References to the 'Oslo Sporveier Group' in this Decision will be used to refer to AS Oslo Sporveier and its subsidiaries.

⁽⁶⁾ Act of 21.6.2002 No 45 (e.i.f. 1.1.2003).

⁽⁷⁾ Regulation of 26.3.2003 No 401 (e.i.f. 1.4.2003).

⁽⁸⁾ Act of 4.6.1976 No 63 (e.i.f. 1.7.1977). Repealed and replaced by the CTA on 1.1.2003.

⁽⁹⁾ Regulation of 12.8.1986 No 2170 (e.i.f. 1.1.1987) and Regulation of 4.12.1992 No 1013 (e.i.f. 1.1.1994). Both repealed and replaced by the CTR on 1.4.2003.

⁽¹⁰⁾ In Norwegian: *Administrasjonsselskap*.

⁽¹¹⁾ Article 23 CTA.

⁽¹²⁾ Article 22(3) CTA.

⁽¹³⁾ Article 22(4) CTA.

⁽¹⁴⁾ Articles 4 and 6 CTA.

3.4.1. *General concession for remunerated passenger transport*

- (24) Undertakings providing passenger transport services for remuneration must have a general concession⁽¹⁵⁾. In order to obtain a general concession, the applicant must (i) provide a certificate of good conduct, (ii) have satisfactory financial means and abilities, and (iii) have satisfactory professional qualifications⁽¹⁶⁾. General concessions are not time-limited⁽¹⁷⁾.

3.4.2. *Special concessions for scheduled passenger transport*

- (25) In addition to the general concession, any undertaking wishing to carry out scheduled passenger transport for remuneration must have a special concession⁽¹⁸⁾. There are two types of special concessions: (i) area concessions; and (ii) route-specific concessions. The area concession is of a residual nature, in that it permits its holder to operate scheduled bus transport services in the entire area covered in so far as other route-specific concessions have not been granted for routes in the area. The holder of a route-specific concession is the sole entity entitled to operate scheduled bus transport on that route.
- (26) The special concession confers upon the concessionaire both a right and a duty to carry out the transport service as set out in the concession⁽¹⁹⁾. When applying for a special concession, a proposal for a transportation schedule and tariffs must be submitted⁽²⁰⁾. Schedules and tariffs are subject to the control of the counties. The counties can order changes in the schedules and tariffs⁽²¹⁾.
- (27) The special concessions can either be awarded (i) through tender procedures (granted for the period determined in the tender procedure⁽²²⁾, which in any event will not be for a longer period than 10 years⁽²³⁾), or (ii) directly, without the use of a tender (granted for a 10-year period)⁽²⁴⁾.

3.5. **Contracts**

- (28) To complement the concessions, the counties may enter into contracts with the concessionaires about the provision of the public service. The counties are free to determine the form of these contracts⁽²⁵⁾.

3.6. **Remuneration to the concessionaires**

- (29) The counties are responsible for remunerating the concessionaires⁽²⁶⁾. Compensation is granted to undertakings that operate unprofitable routes (i.e. where the revenue generated from the sale of tickets does not cover the cost of operating the service).
- (30) According to the Norwegian authorities, under Article 22 of the CTA the county is under the obligation to compensate the operators for the provision of the transport service on unprofitable routes. The counties are free to determine the manner in which the concessionaires are to be remunerated; the CTA and the CTR do not have any particular provisions on how the compensation is to be provided.
- (31) The Authority understands that Article 22 of the CTA is read as allowing for compensation to cover the cost of the public service minus the ticket revenue, and that compensation beyond that could not be based on the CTA.

4. **Organisation of the local scheduled bus transport in Oslo**

- (32) As noted above, the responsibility of providing local scheduled public transport services is conferred on the counties. Oslo Municipality is a county as well as a municipality. In the following, it is referred to as Oslo Municipality.

⁽¹⁵⁾ Article 4(1) CTA.

⁽¹⁶⁾ Article 4(2) CTA and Chapter I of the CTR.

⁽¹⁷⁾ Article 27(1) CTA.

⁽¹⁸⁾ Article 6(1) CTA.

⁽¹⁹⁾ Article 25 CTR.

⁽²⁰⁾ Articles 28 and 29 CTR. These are the requirements the Authority considers to be the most relevant for the purposes of describing the national scheme, however, a number of other detailed requirements for a special concession are set out in the CTR.

⁽²¹⁾ Articles 28(2) and 29(2) CTR.

⁽²²⁾ Article 27(2) CTR.

⁽²³⁾ As stated in the preparatory works, Chapter 10.1 of Prop. 113 L (2009-2010).

⁽²⁴⁾ Article 8 CTA. The possibility to tender the concessions was introduced by an amendment of the Transport Act of 1976 by Act of 11.6.1993 No 85 (e.i.f. 1.1.1994).

⁽²⁵⁾ Article 22(5) CTA. The 1997 Transport Agreement between AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene, discussed in Section I.4 below, is an example of such a contract.

⁽²⁶⁾ Article 22(1) CTA.

From before 1994, all public transport administration in Oslo was carried out by AS Oslo Sporveier⁽²⁷⁾, as Oslo Municipality has delegated to the company the task of planning and administering public transport in Oslo⁽²⁸⁾. At the same time, AS Oslo Sporveier operated an in-house department⁽²⁹⁾ carrying out most⁽³⁰⁾ of the scheduled bus transport in Oslo. This activity was carried out on the basis of an area concession awarded on 16 November 1992, permitting AS Oslo Sporveier to operate scheduled bus transport services in the entire Oslo grid in so far as other route-specific concessions had not been granted.

- (33) The concession had been granted for a 10-year period, with retroactive effect from 1 January 1990.
- (34) Additionally, from 1994, AS Oslo Sporveier operated small-scale tour bus services outside its public service remit.
- (35) On 23 April 1997, the bus department, including the small tour bus division, was separated from AS Oslo Sporveier and transferred to a newly established company, AS Sporveibussene. From then on AS Sporveibussene carried out the scheduled local bus transport in accordance with the concession awarded to AS Oslo Sporveier.
- (36) The companies entered into a Transport Agreement, signed on 23 April 1997, and with retroactive force with effect from 1 January 1997 ('the Transport Agreement'). The Transport Agreement was due to expire at the date of expiry of the existing concession (i.e. 31 December 1999), but it would be prolonged automatically for one year at a time as long as AS Oslo Sporveier's area concession would be renewed. Under this Transport Agreement, AS Sporveibussene assumed the public service activities of AS Oslo Sporveier and received remuneration directly from AS Oslo Sporveier for these services.
- (37) The area concession was renewed for another 10 years on 20 September 2001, with retroactive effect from 1 January 2000.
- (38) In 2001, Oslo Municipality decided that all scheduled bus transport in Oslo should be tendered out. On this basis, scheduled bus transport was gradually put up for public tender in five lots during the period 2003-2008. The respective contracts entered into force the year following that in which they had been tendered out. The last lot was tendered in 2007, and the last contract entered into force on 30 March 2008.
- (39) Due to its residual nature, the scope of the area concession would be reduced in accordance with the gradual tendering of the routes that once had been covered by the area concession. Thus, the area concession awarded to AS Oslo Sporveier expired on 30 March 2008 (when all scheduled bus transport in Oslo had been tendered out). As the concession lapsed, so did the Transport Agreement.
- (40) As set out above, in 1997 AS Sporveibussene took over the small tour bus division from AS Oslo Sporveier.
- (41) In 2003, AS Sporveibussene established a subsidiary, Nexus Trafikk AS, in order to participate in tenders for operating scheduled bus transport routes in Oslo. In 2005, AS Sporveibussene acquired the company Arctic Express AS and its subsidiary Lavprisexpressen.no, engaged in airport express services and regional bus transport. In 2006, the tour bus division was separated from AS Sporveibussene into a newly established company, Sporveibussenes Turbiler AS, owned 100 % by AS Sporveibussene.
- (42) From 1 July 2006 to 1 January 2007, the administration of the public transport in Oslo was reorganised. A new company was established under the name AS Oslo Sporveier (the 'new AS Oslo Sporveier'). The former AS Oslo Sporveier changed its name to Kollektivtransportproduksjon AS ('KTP'). The administrative functions of the former AS Oslo Sporveier were transferred to the new AS Oslo Sporveier.

⁽²⁷⁾ Since 1934, Oslo Municipality has practically been the sole owner of AS Oslo Sporveier (with 98,8 % ownership) until a reorganisation in July 2006. Following this reorganisation, a new company, Kollektivtransportproduksjon, which is wholly owned by Oslo Municipality, became the 100 % owner of AS Oslo Sporveier.

⁽²⁸⁾ According to the Norwegian authorities, Oslo Municipality was involved in all issues of commercial importance relating to the carrying out of collective bus transport by AS Oslo Sporveier, including financial aspects of agreements/contracts with subsidiaries (such as AS Sporveibussene) or other third parties. Oslo Municipality was involved via the management board of AS Oslo Sporveier.

⁽²⁹⁾ Additionally, AS Oslo Sporveier had other departments operating i.a. underground, tram and ferry services.

⁽³⁰⁾ Three other operators, ING. M.O. Schøyens Bilcentraler A/S, Norgesbuss AS/Oslo and Follo Busstrafikk A/S also held concessions for carrying scheduled bus transport on a few specified routes in Oslo. Norgesbuss AS/Oslo acquired Follo Busstrafikk A/S in 1996 and with that took over its concessions.

- (43) KTP retained the operative part of AS Oslo Sporveier and the ownership of AS Sporveisbussene. The latter turned into a parent company with three subsidiaries. The subsidiaries were renamed (from Nexus Trafikk to Unibuss AS; Sporveisbussenenes Turbiler AS to Unibuss Tur AS; and Arctic Express AS to Unibuss Ekspress AS).

5. Compensation for the public service obligation in Oslo

5.1. Administrative practice

- (44) As noted above, Oslo Municipality is responsible for compensating operators of public services it wishes to establish or maintain within its region ⁽³¹⁾.
- (45) In Oslo, there is a common ticketing system that applies to all operators for bus, tram, underground and ferry. The public service operators are not responsible for the ticketing system. The ticketing system is the responsibility of KTP (formerly AS Oslo Sporveier), and the ticket prices are subject to the control of Oslo Municipality.
- (46) The concessionaire is allowed to keep the ticket income generated by the operation of the scheduled bus transport ⁽³²⁾. When the ticket income is not sufficient to cover the cost of the operations, the concessionaire is eligible for public service compensation from Oslo Municipality.
- (47) In the late 1980s, a system of compensation in the form of annual grants of lump sums was introduced. In essence, a lump sum that covered the difference between the estimated costs of operating the public service in question and the income from sale of tickets was determined by Oslo Municipality and the concessionaire. This was done as part of the general budget process in Oslo Municipality. According to the Norwegian authorities, the budget process can be outlined as follows:

January/February	The City Government (<i>Byrådet</i>) decides the budget limits for the next year.
March	The municipal departments and undertakings are informed of the budget limits and the time limit for submission of budget proposals.
March/April	The municipal undertakings deal with the budget of the following year.
May	The municipal departments and undertakings submit their budget proposals based on previous years income and costs, activity level, budget limits and assumptions on future cost developments and efficiency gains.
June-August	Discussions between the departments/undertakings and the responsible governmental unit are carried out in order to clarify the budget and the activities covered by it.
September	The budget proposal is announced by the City Government.
October	The different committees of the City Council (<i>Bystyret</i>) deal with the different parts of the budget.
October/November	The City Government proposes a revised budget.
December	The budget is approved by the City Council.

- (48) According to the Norwegian authorities, this has been the administrative practice in Oslo Municipality at least since 1994.
- (49) With regard to the compensation for the scheduled bus transport, the aim of the process was to determine the amount of compensation necessary to cover the difference between the estimated costs of operating the public service and the income from the sale of tickets.
- (50) Based on the budget proposals (and possible amendments during the budget discussions in the City Council), the compensation was granted by budget decisions within certain presumptions that were specified in each decision, i.e. to achieve certain efficiency gains and maintain the preceding year's transport services to the public. The decisions also contained certain goals with respect to, inter alia, the volume of produced transportation services and costs per travel.

⁽³¹⁾ Article 22 CTA.

⁽³²⁾ All ticket revenue generated by direct sale on their own buses, plus a share of the ticket revenue stemming from AS Oslo Sporveier, Stor-Oslo Lokaltrafikk and Norges Statsbaner.

- (51) The assessment of the amount of compensation was based on the costs incurred in the preceding years, corrected for efficiency gains, the development of the Norwegian consumer price index, salaries, taxes, and laws and regulations that would affect the costs.
- (52) According to the Norwegian authorities, separate accounts were kept for the public service and commercial activities (i.e. the tour bus service) carried out by AS Oslo Sporveier. According to the Norwegian authorities, the cost of the commercial activities of AS Oslo Sporveier was not taken into account for the calculation of the annual compensation for public services.
- (53) According to the Norwegian authorities, also under the Transport Agreement concluded in 1997, which lapsed on 30 March 2008 when all public service contracts had been tendered and the area concession itself lapsed, the calculation of the compensation was carried out on an annual basis in accordance with the principles described above.
- (54) Thus, the public service compensation was determined in accordance with the same procedure. The amount of public service compensation was determined on the basis of the difference between cost and revenue on the public service and adjusted in accordance with the same correction factors throughout the entire period under assessment, and separate accounts were kept for the public service activities and the non-public service activities.

5.2. Introduction of a quality bonus/malus system

- (55) According to the Norwegian authorities, a quality bonus/malus system was agreed on by AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene and introduced before 2004. According to that system, the performance of AS Sporveisbussene was assessed in accordance with the following criteria: (i) total customer satisfaction; (ii) punctuality; (iii) level of safety and comfort; and (iv) the driver being forthcoming.
- (56) AS Oslo Sporveier granted a quality bonus to AS Sporveisbussene of NOK 3,9 million in 2004. The Authority is not aware of any other quality bonuses being granted.

5.3. Common cost and intra-group transactions

- (57) According to the Norwegian authorities, AS Sporveisbussene paid market prices for all services that were provided by AS Oslo Sporveier.
- (58) Likewise, the Norwegian authorities maintain that the commercial activities of AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene and its subsidiaries were always charged market prices for all services provided by AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene (for example, the tour bus division paid market prices for their use of office space, garage facilities and administration provided by the Oslo Sporveier Group).
- (59) The Norwegian authorities have indicated that from 2004 onwards, [...] ⁽³³⁾ % of the overall costs were levied from all subsidiaries for general overheads.
- (60) However, the Norwegian authorities have not submitted further information on the allocation of the common costs, or whether such a particular allocation key was used for this purpose, or whether the payment for the services that the commercial subsidiaries of AS Sporveisbussene received was done on an arms-length basis and on market terms.
- (61) Furthermore, no explanations have been provided as to the rationale of introducing a 'general overhead fee' in 2004, and if overheads were exclusively born by the public service activities before that date.

5.4. Profitability of the public service

- (62) According to an overview of the annual results of the bus activities of AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene submitted by the Norwegian authorities, the average annual profit of the companies was 0,49 % in the period from 1994 to 2008. This figure, however, includes commercial activities from 2005 onwards. The average annual return for the period between 1994 and 2005, for which the data submitted by the Norwegian authorities relates exclusively to the public service, was 1,98 % ⁽³⁴⁾.

⁽³³⁾ The exact figure is covered by the obligation of professional secrecy. It is in the range of 2 %-7 %.

⁽³⁴⁾ Own calculation by the Authority.

6. Capital injection of 2 April 2004

6.1. *The complaint*

- (63) The complainant states that AS Oslo Sporveier transferred NOK 41 499 000 in new equity to AS Sporveisbussene in 2004, and alleges that this transaction may have involved State aid as no private market investor would inject capital in a loss-making company. The complainant furthermore questions whether capital has been injected in order to fund new activities taking place in a market exposed to competition.
- (64) The Norwegian authorities have confirmed that Oslo Municipality injected new capital into Oslo Sporveier Group on 2 April 2004, and that this measure related to a one-time contribution to the pension fund of the Group (Oslo Sporveiers Pensjonskasse)⁽³⁵⁾ to cover an accumulated shortage of funds in the existing pension fund accounts. The amount of this capital injection allocated to AS Sporveisbussene was NOK 111 760 000. The Norwegian authorities have furthermore explained that at the same time as the capital injection took place, AS Sporveisbussene changed accounting principles for estimating future pension obligations with the result that from 2004 onwards such obligations were recognised in their accounts⁽³⁶⁾.
- (65) Based on the information submitted by the Norwegian authorities, the Authority assumes that the complainant, when referring to the transfer of NOK 41 499 000 in his correspondence with the Authority, has compared the 2003 and 2004 accounts of AS Sporveisbussene, and deducted NOK 39 501 000 (total equity in 2003) from NOK 81 000 000 (total equity in 2004)⁽³⁷⁾. In this Decision, the Authority will assess the actual capital injection of NOK 111 760 000, which is the amount allocated to cover the pension obligations of AS Sporveisbussene (as opposed to NOK 41 499 000 referred to by the complainant).
- (66) The Norwegian authorities have submitted explanations regarding the rationale for this capital injection, which relates to the pension liabilities of AS Sporveisbussene. These are summarised in the following.

6.2. *Mid-1990s shortfall in AS Oslo Sporveier Group's pension fund and increased annual compensation*

- (67) The Norwegian authorities have explained that the Norwegian local authorities — and companies owned or controlled by them — were obliged to provide their employees with an indexed pension equal to 70 % or 66 % of their final salary upon retirement at the age of 67⁽³⁸⁾.
- (68) By the mid-1990s, it had become clear that the pension fund of the Oslo Sporveier Group was underfunded. The underfunding had accumulated over several years as the payments of premiums to the pension fund did not take adequate account of increased pension obligations resulting from factors such as increases in the employees' salaries, longer life expectancy, changes in expected rates of disability etc. According to the Financial Supervisory Authority of Norway (*Kredittilsynet*), the pension fund of AS Oslo Sporveier had a coverage of only 46,9 % per 31 December 1995. Municipal pension funds with a coverage below 95 % must be increased with a minimum of 1,5 % per year⁽³⁹⁾. Oslo Municipality, as its owner, was therefore legally obliged to cover the

⁽³⁵⁾ Oslo Sporveiers Pensjonskasse was the pension fund for the employees of the Oslo Sporveier Group. The 2004 capital injection covered the underfunding related to the pension obligations of Oslo Sporvognsdrift AS, Oslo T-banedrift AS, AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene.

⁽³⁶⁾ The Norwegian authorities have explained that prior to the 2004 capital injection, AS Sporveisbussene recorded its pension obligations using the so-called 'corridor solution'. Using this accounting method, the company amortised adjustments in calculated pension obligations over a period of 10 years. The 'corridor solution' was based on the assumption that there will be deviations every year between the long-term assumptions and realities and that, over time, such differences will even out. In 2004, the Norwegian authorities decided to change the accounting method used for recording pension obligations. Annual adjustments that included, in the accounts, all costs over the period of assumed average employment were made. As a consequence, AS Sporveisbussene recorded in 2004 a reduction in equity of NOK 80 934 000 (under the item 'estimatavvik'), which reflects this change in accounting methods. These changes resulted in an increase in the obligations recognised in the balance sheet and a corresponding reduction of the equity capital of the company. This change in accounting principles did not have an impact on the amount of capital needed to offset the underfunding of the pension fund, but rather explains some of the changes in the accounts of AS Sporveisbussene from 2003 to 2004 to which the complaint referred.

⁽³⁷⁾ Alternatively, the complainant might have deducted the share capital reduction of NOK 70 261 000 (as reported in the accounts of 2004) from the actual capital injection, which amounted to NOK 111 760 000.

⁽³⁸⁾ Given that Norwegian national insurance would provide a basic pension between 40 % and 50 %, the employer provided the remaining part through either pension funds or life insurance companies. Oslo Sporveier Group organised their pension fund as a municipal pension fund (Oslo Sporveiers Pensjonskasse), in accordance with Chapter 7 of the Insurance Act of 10.6.2005 No 44.

⁽³⁹⁾ Regulation of 19.2.1993 No 117, Section 28 A.

underfunding of Oslo Sporveier Group ⁽⁴⁰⁾. Thus, as resolved by Decision of 23 December 1996, AS Oslo Sporveier had to submit a plan on how to make up for the shortfall. Consequently, a payment plan to eliminate the shortfall by 2020 was laid down. This plan was approved by the Financial Supervisory Authority on 9 July 1997.

- (69) In accordance with the payment plan, Oslo Municipality adjusted upwards the annual public service compensation so as to cover the increased pension premiums.

6.3. Capital injection into Oslo Sporveiers Pensjonskasse

- (70) According to the Norwegian authorities, Oslo Municipality decided in 2003 to cover the pension fund shortfall at Oslo Sporveier Group with a one-time payment. As a result, on 2 April 2004, AS Oslo Sporveier injected NOK 802,5 million ⁽⁴¹⁾ in Oslo Sporveiers Pensjonskasse to cover the current total shortfall ⁽⁴²⁾. The capital injection covered the underfunding of the pension liabilities relating to the employees of Oslo Sporvognsdrift AS, Oslo T-banedrift AS, AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene.
- (71) The Norwegian authorities have explained that although Oslo Municipality was legally obliged to cover the underfunding of Oslo Sporveier Group, it was not required to do so by a one-time payment: it chose to do so as this solution would be more cost-efficient than adhering to the existing amortisation plan. The annual amortised amount to service the underfunding was higher than the finance costs needed to service a bank loan of the same size. Moreover, a one-time payment was estimated to provide savings in the operating budget of approximately NOK 160 million, and reduce the Group's annual pension costs by NOK 60 million.
- (72) Of the NOK 802,5 million, NOK 111 760 000 went to cover the pension obligations of AS Sporveisbussene. According to the Norwegian authorities, the full amount was paid directly from AS Oslo Sporveier to the Oslo Sporveiers Pensjonskasse and was not transferred as cash to AS Sporveisbussene. In the annual accounts of AS Sporveisbussene for 2004, the pension contribution of NOK 111 760 000 was recorded as an injection of new share capital.

6.4. Underfunding of the pension liabilities for the tour bus employees

- (73) According to the Norwegian authorities, a part of the capital injection transferred to AS Sporveisbussene covered pension liabilities for employees in the tour bus operation for the period 1994 (when the tour bus operations commenced) until 1 January 1997.
- (74) The Norwegian authorities have submitted calculations according to which approximately NOK 430 300 of the total capital injection was related to pension liability underfunding in the tour bus division.

6.5. Change of pension funds to Vital Forsikring ASA

- (75) The payment of NOK 111 760 000 also enabled AS Sporveisbussene to transfer its pension fund from Oslo Sporveiers Pensjonskasse to Vital Forsikring ASA, a life insurance company. The change took effect on 1 June 2004. Under the then applicable Norwegian law, all premiums intended to cover the shortfall had to be paid in full, before AS Sporveisbussene could transfer its pension obligations from one fund to another ⁽⁴³⁾.

7. Taxation of the Oslo Sporveier Group

7.1. Allegations of the complainant

- (76) The complainant has argued that AS Oslo Sporveier's negative tax position has been used to reduce the tax burden on AS Sporveisbussene. According to the complainant, favourable tax conditions in the Oslo Sporveier Group could possibly have been used to avoid payment of tax on profits made in a market wholly or partially exposed to competition. The basis for this complaint seems to be that AS Sporveisbussene in the period 2000-2004, while having a profit before tax of approximately NOK 54 796 000, only had a taxable income of NOK 2 027 000.
- (77) According to the Norwegian authorities, it seems that the complainant is referring to the taxation rules regarding contributions between companies belonging to the same group (group contributions). AS Sporveisbussene has apparently transferred parts of its profits thus avoiding the payment of income tax on the amount transferred.

⁽⁴⁰⁾ Not complying with this obligation could have had several legal consequences for Oslo Sporveier Group, for instance it may have been declared bankrupt.

⁽⁴¹⁾ Of which NOK 800 million was transferred from Oslo Municipality.

⁽⁴²⁾ The amount paid to Oslo Sporveiers Pensjonskasse was NOK 711 980 000 (NOK 90 519 282 (14,1 % of the total amount NOK 802,5 million) was employment tax).

⁽⁴³⁾ Act of 10.6.1988 No 39 (repealed), Article 8c-11 in conjunction with Article 8c-10 at paragraphs 1 and 3.

7.2. *The relevant provision of the Norwegian Tax Act*

- (78) According to the Norwegian Tax Act ⁽⁴⁴⁾, every undertaking within a group shall be taxed as a single taxable entity; there is no consolidation of groups of companies for tax purposes. However, under certain conditions, the taxation rules permit income earned by the companies in the group to be distributed within the group by way of so-called 'group contributions'.
- (79) Group contributions are allowed ⁽⁴⁵⁾ when the contributing company and the receiving company are limited liability companies ⁽⁴⁶⁾ and belong to the same group ⁽⁴⁷⁾. In addition, the parent company has to own more than 90 % of the subsidiary, and hold an equivalent share of the votes ⁽⁴⁸⁾. A group contribution may consist of money, working capital or other financial contributions ⁽⁴⁹⁾.
- (80) The group contributions are deductible for the granting company to the extent that the contribution is covered by the taxable income of the contributor ⁽⁵⁰⁾. The receiving company, on the other hand, is liable for paying taxes on the group contribution ⁽⁵¹⁾. The contribution is considered as an income for the receiving company in the same year as the granting company deducts the contribution in its tax assessment. Provided that the recipient suffers a deficit, the contribution may be set off against any losses, also those incurred in previous years.

II. ASSESSMENT

1. The presence of State aid

- (81) Article 61(1) of the EEA Agreement reads as follows:

'Save as otherwise provided in this Agreement, any aid granted by EC Member States, EFTA States or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods shall, in so far as it affects trade between contracting parties, be incompatible with the functioning of this Agreement.'

- (82) The Authority will in the following assess whether the four alleged measures referred to in the complaint constitute State aid within the meaning of Article 61 of the EEA Agreement. The Authority will assess (i) whether there are State resources involved, (ii) whether the alleged measures confer an economic advantage on the relevant entities of the Oslo Sporveier Group, and (iii) whether the alleged measures distort competition and have an effect on trade between the contracting parties.

2. Alleged cross-subsidies — compensation for the public service and the 2004 capital injection

2.1. Introduction

- (83) A preliminary assessment of the complaint concerning the alleged cross-subsidisation and the 2004 capital injection is set out below.

Concerning the complaint that cross-subsidisation has occurred between the public service activities and the commercial activities of AS Oslo Sporveier, AS Sporveisbussene, Arctic Express AS and Sporveisbussenes Turbiler AS, the Authority understands the allegation to be that compensation for the provision of the local scheduled transport service has subsidised the commercial activities carried out by the Oslo Sporveier Group.

- (84) It is evident that cross-subsidisation (in the sense of entailing incompatible State aid) can only occur if the cross-subsidising undertaking receives State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. Thus, in respect of this part of the complaint, the Authority must first assess if the financing measures, i.e. (i) the annual payments from Oslo Municipality granted to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene (via AS Oslo Sporveier) as compensation for the provision of scheduled bus services, and (ii) the 2004 capital injection, entail State aid.

⁽⁴⁴⁾ The Tax Act of 26.3.1999 No 14, Article 2-2.

⁽⁴⁵⁾ Articles 10-2 to 10-4 of the Tax Act.

⁽⁴⁶⁾ According to Article 10-1 of the Tax Act, the rules governing group contributions are applicable for 'aksjeselskap, allmennaksjeselskap samt likestilt selskap og sammenslutning'.

⁽⁴⁷⁾ As provided by Act of 13.6.1997 No 44, Articles 1-3 and 1-4.

⁽⁴⁸⁾ Article 10-4(1) of the Tax Act.

⁽⁴⁹⁾ The actual payment does not necessarily need to take place in the same year as the income is made, provided that it will be effected by a real transfer of wealth at a later date. Accordingly, it is sufficient that the granting company undertakes an unconditional obligation to make the contribution.

⁽⁵⁰⁾ Article 10-2(1) of the Tax Act.

⁽⁵¹⁾ Article 10-3(1) of the Tax Act.

2.2. *Presence of State resources*

- (85) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, the aid must be granted by the State or through State resources.
- (86) As a preliminary point, both local and regional authorities are considered to be equivalent to the State⁽⁵²⁾. Hence, Oslo Municipality is equivalent to the State for the purposes of the EEA State aid rules.
- (87) In the present case it is clear that the State, in the capacity of Oslo Municipality, provided funding to AS Oslo Sporveier for carrying out scheduled bus transport until 1997. For the period 1997-2008 it is undisputed that AS Oslo Sporveier passed on the annual compensation to AS Sporveisbussene, according to the terms of the Transport Agreement, which appears in essence to have formalised the previous unwritten administrative practice of calculating the annual compensation⁽⁵³⁾.
- (88) As regards the 2004 capital injection into AS Sporveisbussene to cover the underfunding of the pension fund it is undisputed that the State, in the capacity of Oslo Municipality, contributed NOK 111 760 000 as capital for AS Sporveisbussene.
- (89) The Authority therefore comes to the preliminary conclusion that the 2004 capital injection and the compensation to AS Oslo Sporveier, and then to AS Sporveisbussene (via AS Oslo Sporveier) for carrying out bus transport services in Oslo were granted by the State and financed by State resources.

2.3. *Economic advantage*

2.3.1. *Introduction*

- (90) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, the measure must confer an economic advantage on an undertaking, for example by relieving it of charges that are normally borne from its budget.
- (91) The beneficiaries of any potential aid will be AS Oslo Sporveier and/or AS Sporveisbussene. That an undertaking, or undertakings, will benefit from any economic advantage does not therefore raise any doubts.

2.3.2. *Compensation for scheduled bus transport in Oslo*

- (92) As mentioned above, the compensation to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene for carrying out bus transport services in Oslo constitutes — at least in part — compensation for costs incurred by providing a public service. Such compensation does not entail an economic advantage if the criteria established in the *Altmark* case-law of the European Court of Justice are met⁽⁵⁴⁾.
- (93) Furthermore, as regards the 2004 capital injection, the Authority considers that AS Sporveisbussene received the capital injection to cover the underfunding of pension obligations that had accrued before 1997, and is at this stage of the view that the entire capital injection was used for this purpose. It is also worth noting that whilst certain changes to the capital position of AS Sporveisbussene were recorded in the accounts, the full amount was paid directly from AS Oslo Sporveier to the pension fund and was not transferred as cash to AS Sporveisbussene.
- (94) However, in order to determine whether the capital injection described above entailed an economic advantage for AS Sporveisbussene, a distinction needs to be drawn between the capital that was injected to remedy the underfunding of the pension accounts of the public service employees ('public service capital injection'), and the capital that covered the underfunding of the pension accounts of the employees in the commercial arm of AS Sporveisbussene ('commercial activities capital injection'). As set out above, according to the Norwegian authorities, approximately NOK 430 300 of the 2004 capital injection appears to have been related to underfunding of pension accounts in the commercial tour bus division.

⁽⁵²⁾ Article 2 of Commission Directive 2006/111/EC on the transparency of financial relations between Member States and public undertakings, OJ L 318, 17.11.2006, p. 17, incorporated by means of Annex XV to the EEA Agreement.

⁽⁵³⁾ As regards, in particular, the quality bonus from AS Oslo Sporveier to AS Sporveisbussene of NOK 3,9 million, the Authority has not received information allowing it to exclude that the funds stem from State resources, or that the payment is not imputable to the State. As Oslo Municipality is involved in all issues of commercial importance relating to the provision of scheduled bus transport in the Oslo region, and AS Oslo Sporveier is a publicly-owned company, it is likely that the transaction could be held to be imputable to the State and thus represent State resources within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.

⁽⁵⁴⁾ Case C-280/00 *Altmark* [2003] ECR I-7747. See also Case T-289/03 *BUPA* [2008] ECR II-81.

- (95) As for the public service capital injection, it does not relate to new costs but to costs accrued in the past which had technically not been reflected in the general accounts of the company. However, these liabilities were already present at the time of the capital injection, which seems to have been necessary to make up for the shortfall in the pensions funds.
- (96) Therefore, the public service capital injection can be considered to form part of the cost that Oslo Municipality had to bear in exchange for AS Oslo Sporveier and AS Sporveibussene (via AS Oslo Sporveier) providing the public service. Instead of injecting this capital, Oslo Municipality could have paid out a higher annual public service compensation.
- (97) Thus public service capital injection constituted an integral part of the public service compensation granted to AS Sporveibussene, as it had been from the mid-1990s until the capital injection was made (and as it would have been if carried out in accordance with the amortisation plan until 2020).

Exclusion of aid based on *Altmark*

- (98) In the *Altmark* judgment the European Court of Justice (the 'Court of Justice') held that compensation for a public service does not constitute State aid when four cumulative criteria are met.
- First, the recipient undertaking must actually have public service obligations to discharge and such obligations must be clearly defined.
 - Second, the parameters on the basis of which the compensation is calculated must be established in advance in an objective and transparent manner.
 - Third, the compensation cannot exceed what is necessary to cover all or part of the costs incurred in the discharge of the public service obligations, taking into account the relevant receipts and a reasonable profit.
 - Fourth, and finally, where the undertaking which is to discharge public service obligations is not chosen pursuant to a public procurement procedure which would allow for the selection of the tenderer capable of providing those services at the least cost, the level of compensation needed must be determined on the basis of an analysis of the costs which a typical undertaking, well run and adequately equipped, would have incurred⁽⁵⁵⁾.
- (99) The Authority will firstly examine the fourth criterion, namely whether the compensation was based on a tender or on the basis of the costs of an efficient and well-run company.
- (100) Oslo Municipality paid an annual compensation to AS Oslo Sporveier for scheduled bus transport services, which from 1997 was passed on to AS Sporveibussene. However, with regards to the routes operated under the area concession, neither AS Oslo Sporveier nor AS Sporveibussene were selected in a public procurement procedure. Hence, neither the compensation from Oslo Municipality to AS Oslo Sporveier nor the compensation subsequently passed on from AS Oslo Sporveier to AS Sporveibussene were based on prices resulting from public tenders.
- (101) Furthermore, the Norwegian authorities have neither argued that (nor provided the Authority with information enabling a verification of whether) the costs incurred by AS Oslo Sporveier or AS Sporveibussene correspond to the costs of a typical undertaking, well run and adequately equipped. Therefore, the preliminary opinion of the Authority is that the fourth *Altmark* criterion is not met.
- (102) On the basis of the above, the Authority considers at this stage that the scheduled bus transport services carried out under the area concession in Oslo have, both in the case of AS Oslo Sporveier and AS Sporveibussene, therefore not been discharged in accordance with the fourth criterion of the *Altmark* judgment. Consequently, as the *Altmark* criteria must be satisfied cumulatively for public service compensation not to constitute State aid⁽⁵⁶⁾, the Authority's preliminary conclusion is that the annual compensation, including the public service capital injection, confers an economic advantage to AS Oslo Sporveier and AS Sporveibussene.

⁽⁵⁵⁾ Case C-280/00 *Altmark* [2003] ECR I-7747, paragraphs 89-93.

⁽⁵⁶⁾ Case C-280/00 *Altmark* [2003] ECR I-7747, paragraphs 94-95.

2.3.3. *The commercial activities capital injection*

- (103) As set out above, approximately NOK 430 300 of the 2004 capital injection appears to have been related to underfunding of pension accounts in the tour bus division. As this part of the injected capital does not relate to public service cost, it cannot be assessed on the basis of *Altmark*. Thus, according to settled case-law, it is necessary for the Authority to establish whether the recipient undertaking, AS Sporveisbussene, received an economic advantage which it would not have obtained under normal conditions⁽⁵⁷⁾. In doing so, the Authority has to apply the market economy investor test⁽⁵⁸⁾ which in essence provides that State aid is granted whenever a State makes funds available to an undertaking which in the normal course of events would not be provided by a private investor applying ordinary commercial criteria and disregarding other considerations of a social, political or philanthropic nature⁽⁵⁹⁾.
- (104) It should be recalled that the initial amortisation plan was triggered by a decision of Norway's Financial Supervisory Authority requesting AS Oslo Sporveier to make up for the shortfall in its pension fund. This meant that the owners of AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene needed to either remedy the underfunding in their business, or run the risk of their company becoming insolvent.
- (105) In assessing whether the capital injection was done on conditions that would be acceptable to a private investor, the Authority points out that a private owner/investor in a similar situation — i.e. with the options to either (a) inject fresh capital into the company, or (b) liquidate the company and invest the same amount elsewhere, would choose strategy (a) only if it was globally more profitable than strategy (b). The fact that the owner had made a previous investment is otherwise irrelevant in this context⁽⁶⁰⁾. This means that it is not sufficient to choose the 'cheapest' solution, which the Norwegian authorities have submitted the capital injection was, in order to meet the market economy investor benchmark, but that it is necessary to demonstrate an acceptable rate of future return for the 'price of this cheapest solution'.
- (106) The Norwegian authorities have not, however, further substantiated their argument in this respect, and have in particular not submitted any profitability forecasts that a market economy investor would presumably have made.
- (107) Furthermore, none of the information submitted indicates that the Municipality of Oslo injected further capital in this part of the business based on expectations of acceptable long-term profit. Moreover, the Authority is not aware of then minority shareholder(s) of AS Oslo Sporveier having contributed to remedy the underfunding — and a private shareholder surely would have requested the other shareholders to either do so *pro rata*, or would have increased its stake.
- (108) For the above reasons, the Authority is at this stage uncertain whether the market economy investor test is met with regard to the commercial activities capital injection.

3. **Favouring certain undertakings or the production of certain goods**

- (109) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, the aid measure must be selective by favouring certain undertakings or the production of certain goods.
- (110) The Court of Justice has held that in order to determine whether a measure is selective, the question is whether the undertaking(s) in question are in a legal and factual situation that is comparable to other undertakings in the light of the objective pursued by the measure⁽⁶¹⁾.
- (111) In the present case, the annual compensation and the capital injection favoured AS Oslo Sporveier and/or AS Sporveisbussene to the exclusion of other bus transport operators. Such other bus

⁽⁵⁷⁾ Case C-39/94 *SFEI v La Poste* [2006] ECR I-3547, at paragraph 60.

⁽⁵⁸⁾ This principle is explained in the Authority's guidelines Part IV Rules on public service compensation, State ownership of enterprises and aid to public enterprises, Application of State aid provisions to public enterprises in the manufacturing sector.

⁽⁵⁹⁾ Cf. for example Opinion of Advocate General Jacobs, Joined Cases C-278/92, C-279/92 and C-280/92 *Kingdom of Spain v Commission* [1994] ECR I-4103, at paragraph 28. See also Case 40/857 *Belgium v Commission (Boch)* [1986] ECR-2321, at paragraph 13; Case C-301/87 *France v Commission (Boussac)* [1990] ECR I-307, at paragraphs 39-40; Case C-303/88 *Italy v Commission (Lanerossi)* [1991] ECR I-1433, at paragraph 24.

⁽⁶⁰⁾ Joined Cases T-228/99 and T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale and Land Nordrhein-Westfalen v Commission* [2003] ECR II-435, at paragraph 222.

⁽⁶¹⁾ Case C-143/99 *Adria-Wien Pipeline and Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* ECR [2001] I-8365, paragraph 41.

operators operate scheduled bus transport services in Norway or elsewhere in the EEA and were therefore in a similar legal and factual situation compared to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene. For these reasons, the Authority is of the preliminary view that these two measures are selective.

4. Distortion of competition and effect on trade between Contracting Parties

- (112) In order to constitute State aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement, the aid measure must distort or threaten to distort competition and affect trade between contracting parties. According to the EFTA Court case law, this requires the Authority to examine whether such aid is *liable* to affect trade and to distort competition ⁽⁶²⁾.
- (113) Since before the entry into force of the EEA Agreement in Norway several undertakings have provided scheduled bus services in Oslo, the Authority preliminarily concludes that the annual compensation and the capital injection were liable to distort competition since then ⁽⁶³⁾.
- (114) With respect to the effect on trade and the fact that the present case concerns a local market for bus transport in Oslo, the Authority recalls that in the *Altmark* judgment, which also concerned regional bus transport services, the Court of Justice held that

‘a public subsidy granted to an undertaking which provides only local or regional transport services and does not provide any transport services outside its State of origin may none the less have an effect on trade between Member States ... The second condition for the application of Article 92(1) of the Treaty, namely that the aid must be capable of affecting trade between Member States, does not therefore depend on the local or regional character of the transport services supplied or on the scale of the field of activity concerned ⁽⁶⁴⁾.’

- (115) This means that even if — as in the present case — only the local bus transport market (Oslo) is concerned, public funding made available to one operator in such a local market is liable to affect trade between contracting parties ⁽⁶⁵⁾. Consequently, the Authority considers that the annual compensation and the capital injection were liable to affect trade between contracting parties.

5. Taxation of the Oslo Sporveier Group

- (116) The complainant has argued that AS Oslo Sporveier’s negative tax position has been used to reduce the tax burden on AS Sporveisbussene.
- (117) Based on the submissions of the Norwegian authorities, it appears to the Authority that the complainant is referring to the taxation rules regarding contributions between companies belonging to the same corporate group (‘group contributions’).
- (118) The Authority observes that these rules are applicable to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene, as the latter is a wholly-owned subsidiary of the former. Thus, AS Oslo Sporveier or any of its subsidiaries could in principle offset taxable profits by distributing contributions within the group.
- (119) The Authority points out that the complainant seems to have taken issue with what appears to be an application of the general Norwegian rules on corporate taxation. The Authority notes that the complainant has neither alleged, nor submitted any information sustaining that the relevant tax rules are drafted in a manner which could lead to State aid being granted to specific companies.
- (120) Moreover, and with more particular regard to the case at hand, it appears to the Authority that the offsetting of taxable income by making a group contribution would not confer an economic advantage on AS Sporveisbussene when it, as a condition of benefitting from the tax deductions, was obliged to make a contribution to the group of the same amount as the tax base reduction obtained in this manner. By transferring income, AS Sporveisbussene may avoid paying taxes on the transferred amount, but the amount will not be at its disposal. Arguably, the benefit of not paying taxes on an income which is no longer disposable does not produce any obvious effects resulting in an economic advantage for that entity (although the situation may be different for the corporate group as a whole).

⁽⁶²⁾ Joined Cases E-5/04, E-6/04 and E-7/04, *Fesil and Finnsgord and Others v EFTA Surveillance Authority* [2005] EFTA Court Report, 117 at paragraph 93.

⁽⁶³⁾ Moreover, the Court of Justice observed in the *Altmark* judgment that since 1995 several EU Member States had voluntarily opened-up certain urban, suburban or regional transport markets to competition from undertakings established in other EU Member States, the risk to inter-Member State trade was not hypothetical, but real as the market was open to competition (paragraphs 69 and 79).

⁽⁶⁴⁾ Paragraphs 77 and 82 of the *Altmark* judgment.

⁽⁶⁵⁾ See also Case 102/87 *France v Commission* [1988] ECR 4067, paragraph 19; Case C-305/89 *Italy v Commission* [1991] ECR I-1603, paragraph 26.

- (121) However, the Authority considers that it is in possession of insufficient facts and information allowing it to assess the application of the Norwegian Tax Act to and by the Oslo Sporveier Group, and to exclude without any doubt that in this case a potential economic advantage may have indirectly been derived by AS Sporveisbussene, or the Oslo Sporveier Group, in a manner incompatible with the State aid rules.

6. Alleged guarantees from AS Sporveisbussene to its subsidiaries

- (122) The Authority has asked the Norwegian authorities to clarify whether the subsidiaries of AS Sporveisbussene have benefitted from any guarantees granted by their owner, as alleged by the complainant.
- (123) The Norwegian authorities have stated that no guarantees have been granted by AS Sporveisbussene, and that its subsidiaries consequently have not benefitted from any guarantees from AS Sporveisbussene. The Authority is in possession of no information suggesting that this is incorrect.
- (124) In light of this, the Authority sees no reason to investigate further this part of the complaint.

7. Conclusion

- (125) The Authority preliminarily concludes that the annual compensation disbursed until 2008 and the 2004 capital injection of NOK 111 760 000 in Oslo constitute aid within the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement.
- (126) As regards the allegations concerning the taxation of AS Sporveisbussene, the Authority is, as indicated above, unable to exclude without any doubt that a potential economic advantage may have indirectly been derived by AS Sporveisbussene, or the Oslo Sporveier Group, in a manner incompatible with Article 61(1).

The Authority sees no reason to investigate further the alleged guarantees from AS Sporveisbussene to its subsidiaries.

8. Classification of the aid as existing or new

- (127) Regarding the allegation of potential cross-subsidisation, it is necessary in this context to firstly determine if the aid in question is to be qualified as existing or new aid. Were the public service compensation existing aid (i.e. granted under an existing aid scheme), the Authority could at most request the Norwegian State to bring it in line with the State aid provisions of the EEA Agreement (if the aid was deemed incompatible and the existing aid scheme in question still applicable). If, on the other hand, the aid was considered as new aid, the consequence of its incompatibility would normally be the recovery of the aid.

8.1. Introduction — the Court's judgment

- (128) Article 1(b)(i) of Part II of Protocol 3 provides that 'existing aid' shall mean:

'all aid which existed prior to the entry into force of the EEA Agreement in the respective EFTA States, that is to say, aid schemes and individual aid which were put into effect before, and are still applicable after, the entry into force of the EEA Agreement.'

- (129) The Authority notes that AS Oslo Sporveier, at the time of the entry into force of the EEA Agreement in Norway (1 January 1994), was compensated for carrying out scheduled bus transport in Oslo in accordance with the provisions of the transport legislation and established administrative practice (pre-dating the EEA Agreement), as described in detail above.
- (130) In the judgment in Case E-14/10 annulling the Authority's Decision No 254/10/COL, the EFTA Court stated the following on the question of the existing or new nature of the aid:

'Whether the aid granted [...] constitutes "existing aid" [...] depends upon the interpretation of the provisions of Protocol 3 SCA [...]

[...] to qualify as an "existing aid measure" under the EEA State aid rules, it must be part of an aid scheme that was put into effect before the entry into force of the EEA Agreement ⁽⁶⁶⁾.'

⁽⁶⁶⁾ Paragraphs 50-53.

8.2. *Aid scheme*

- (131) Article 1(d) of Part II of Protocol 3 provides that an aid scheme:

‘shall mean any act on the basis of which, without further implementing measures being required, individual aid awards may be made to undertakings defined within the act in a general and abstract manner and any act on the basis of which aid which is not linked to a specific project may be awarded to one or several undertakings for an indefinite period of time and/or for an indefinite amount.’.

- (132) Article 1(e) of Part II of Protocol 3 provides that individual aid:

‘shall mean aid that is not awarded on the basis of an aid scheme and notifiable awards of aid on the basis of an aid scheme’.

- (133) This distinction is of particular importance in the context of existing aid, as Protocol 3 only provides the Authority with a competence to keep under constant review existing systems of aid (cf. Article 1.1 of Part I of Protocol 3). Likewise, Section V of Part II of Protocol 3 only applies to existing aid schemes (the terms ‘aid schemes’ and ‘systems of aid’ are to be treated as synonyms in the Authority’s view ⁽⁶⁷⁾).

The Authority recalls that the Norwegian transport legislation in essence sets out the following key parameters that are relevant for the aid measures at hand: (i) a system of co-financing of scheduled bus transport services (from State and county); (ii) that the counties are responsible for administering the scheduled bus transport services, control concessions, routes, schedules and ticket prices; and (iii) a detailed concession system.

- (134) Moreover, according to the Norwegian authorities, Article 22 of the CTA entails that Oslo Municipality is under the obligation to compensate the operators for the provision of the transport service on unprofitable routes (where the revenue generated from the sale of tickets does not cover the cost of operating the service). The Authority understands that the compensation aims to cover the gap between the costs and the revenues (in the form of ticket sales).
- (135) Before the entry into force of the EEA Agreement, Oslo Municipality had chosen to provide scheduled bus transport services under the relevant provisions of the CTA and CTR, compensating unprofitable routes in accordance with the administrative practice described above. This continued without interruption until the last directly awarded concession had run its course (on 30 March 2008).
- (136) Whether the system in Oslo as outlined above constitutes an aid scheme in accordance with the definition of Article 1(d) of Part II of Protocol 3 depends on whether the legal framework for the financing of scheduled bus transport in Oslo can be considered to be ‘an act on the basis of which, without further implementing measures being required, individual aid awards may be made to undertakings defined within the act in a general and abstract manner’.
- (137) The Authority notes that this definition was incorporated into the EEA Agreement in 2001 with the insertion of Part II of Protocol 3. Prior to 2001, when Protocol 3 was brought in line with the Procedural Regulation, there was no similarly precise definition in EEA law determining what an aid scheme was. Moreover, the rationale for the concept of existing aid — in principle that of providing EEA States and beneficiaries of State with some legal certainty regarding arrangements that predate the entry into force of State aid control in their legal systems whilst providing the Authority with the possibility of bringing such systems in line with EEA law — must in the Authority’s view be borne in mind.
- (138) Furthermore, the Authority notes that the case-law of the European Courts does not provide detailed guidance as regards the interpretation of this definition. The Authority has thus reviewed its own case practice and that of the European Commission and found that existing ‘aid schemes’ were held to encompass non-statutory customary law ⁽⁶⁸⁾ and administrative practice related to the application of

⁽⁶⁷⁾ Cf. Sinnave/Slot, *The new Regulation on State aid Procedures*, Common Market Law Review 36/1999, p. 1153, footnote 28.

⁽⁶⁸⁾ See the Authority’s Decision No 405/08/COL HFF (OJ L 79, 25.3.2010, p. 40 and the EEA Supplement No 14, 25.3.2010, p. 20), Chapter II.2.3.1, p. 23: ‘The State guarantee on all State institutions for all their obligations follows from general unwritten rules of Icelandic public law predating the entry into force of the EEA Agreement. The guarantee is applicable to all State institutions, regardless of when they are established, or of their activities, or changes in those activities. This possible aid measure must be regarded as a scheme falling within the definition in Article 1(d) in part II of Protocol 3 to the Surveillance and Court Agreement.’

statutory⁽⁶⁹⁾ and non-statutory law⁽⁷⁰⁾. In one case, the European Commission found that an aid scheme relating to *Anstaltslast* and *Gewährträgerhaftung* was based on the combination of an unwritten old legal principle combined with widespread practice across Germany⁽⁷¹⁾.

- (139) Nevertheless, the Authority is at this stage in doubt as to whether the three criteria defining an 'aid scheme' as provided for in Protocol 3 — (i) an act on the basis of which aid can be awarded; (ii) requiring no further implementing measures; and (iii) defining the potential aid beneficiaries in a general and abstract manner — are met.

As for the first criterion, the Authority notes that the CTA and the CTR are acts on the basis of which Oslo Municipality could award aid.

- (140) As for the second criterion, the Authority notes that the administration of any aid scheme requires a certain decision-making process which can (but does not have to) lead to individual awards of aid being made. However, an arrangement that would for example require, for individual aid to be awarded, the adoption of further legislative measures, cannot be considered as an aid scheme.
- (141) A mere 'technical application', as indicated above, of the provisions providing for the scheme would thus not be an implementing measure⁽⁷²⁾. Moreover, the mere fact that a decision awarding aid under an aid scheme has implications for the budget of the authority administering that scheme, cannot, in the Authority's view, mean that such decisions are to be regarded as implementing measures.
- (142) In a similar vein, considering acts of entrustment such as the award of a concession, for which the CTA foresees a duration of 10 years, in the case at hand as an implementing measure would make it *ex ante* impossible to set up an aid scheme for public service compensation under which aid to several undertakings could be awarded, as any entrustment would then entail individual aid. A concession — as any other act of entrustment — specifies one particular undertaking, and could thus not relate to a group of undertakings, 'defined in a general and abstract manner'.
- (143) On the other hand, the Authority is of the view that 'implementing measures' should be understood as entailing a certain degree of discretion, that could influence the amount, characteristics or conditions under which the aid is granted to a significant degree. In particular, it would seem that every scheme determines for which clearly defined purpose aid can be awarded. Thus, where a public body for example has general powers allowing it to use different instruments to promote the local economy, and grants several capital injections based on those general powers, this granting of capital injections implies the use of considerable discretion as to the amount, characteristics or conditions and purpose for which the aid is granted, and is hence not to be regarded as an aid scheme⁽⁷³⁾.
- (144) In the case at hand, it is clear that no further legislative measures needed to be adopted for compensation payments to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene to be made. The preliminary opinion of the Authority is that the CTA and CTR arguably ringfenced the discretion of Oslo Municipality, to the extent that they appear to have been applied by the Municipality, in line with its administrative practice, in a way that did not allow for compensation in excess of cost for the public service minus revenue. Moreover, the compensation was not based on discretionary budget allocations. Oslo Municipality, after choosing to maintain the public service, was not free to decide whether to cover the loss of AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene or not. Oslo Municipality

⁽⁶⁹⁾ See Commission Decision in Case E-45/2000 (Netherlands) *Fiscal exemption in favour of Schiphol Group* (OJ C 37, 11.2.2004, p. 13).

⁽⁷⁰⁾ From the Authority's Decision No 491/09/COL *Norsk Film group* (OJ C 174, 1.7.2010, p. 3 and the EEA Supplement No 34, 1.7.2010, p. 1), Chapter II.2 p. 8: 'the yearly payments made by the Norwegian State since the 1970s to Norsk FilmStudio AS/Filmparken AS for the production of feature films and to maintain an infrastructure necessary for the production of films were based on an existing system of aid. The Authority considers that in this case, where regular payments were consistently made over a very long period of time, the practice shows that State support was an essential element in the financing of the company. The Authority considers on that basis that the annual grants were made under an existing system of state aid within the meaning of Article 62 EEA.' In that case, the Authority opened the formal investigation into a payment of NOK 36 million that had been made in addition to the regular payments and an alleged preferential tax measure. With Decision No 204/11/COL (not yet published in the OJ, available online: <http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/>) the Authority closed the procedure on the basis that the NOK 36 million payment was made on the basis of the existing aid scheme and that the tax measure did not constitute State aid.

⁽⁷¹⁾ See Commission Decision in Case E-10/2000 (Germany) *State guarantees for public banks in Germany* (OJ C 150, 22.6.2002, p. 6).

⁽⁷²⁾ See Commission Decision in Case E-4/07 (France) *Charges aéroportuaires*, paragraph 56 (OJ C 83, 7.4.2009, p. 16).

⁽⁷³⁾ Cf. Commission Decision in Case C-6/08 (Finland) *Public Commercial Property Åland Industrihus*, (not yet published), paragraphs 107-109 in particular.

was obliged to do so, and did so, every year until 2008, in line with a routine procedure. It is also evident that the compensation was and could only be granted for the purpose of financing local scheduled bus transport in Oslo. The municipality could not have awarded aid for different purposes on the basis of the provisions described above.

- (145) However, the Authority cannot, on the basis of the information provided, conclude that the provisions and practice that set out how providers of scheduled bus services were to be remunerated in Oslo is sufficiently precise and detailed. The Authority has doubts as to the exact extent of the discretion enjoyed by Oslo Municipality, taking into account the administrative practice, in determining the amount of compensation for scheduled bus services.
- (146) As for the last criterion, the compensation system in Oslo applies to all concessionaires that have been entrusted with providing bus services on unprofitable routes.
- (147) Consequently, in particular given the Authority's doubts as regards the second criterion mentioned above, the Authority cannot at this stage conclude that the financing of AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene, as described above, constitutes an aid scheme.
- (148) However, so as to address issues of law relevant for the final assessment of this case, the Authority sets out its preliminary views below based on the assumption that public service compensation for AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene has been awarded on the basis of an aid scheme.

8.3. Existing aid due to the entry into force of the EEA Agreement

- (149) Article 1(b)(i) of Part II of Protocol 3 provides that existing aid encompasses all aid which existed prior to the entry into force of the EEA Agreement in the respective EFTA States, that is to say, aid schemes and individual aid which were put into effect before, and are still applicable after, the entry into force of the EEA Agreement.
- (150) As described above, the provisions providing for the scheme have been in place since before the EEA Agreement entered into force in Norway on 1 January 1994. As it appears that the market for local bus transport was already exposed to some competition on that date, the Authority is of the preliminary view that the scheme became an existing aid scheme on 1 January 1994.

8.4. Aid not granted on the basis of the provisions providing for the scheme

8.4.1. Judgment in Case E-14/10

- (151) In the judgment in Case E-14/10, the EFTA Court stated the following on the question of the existing or new nature of the aid:

'(...) what is relevant is whether the aid was granted in accordance with the provisions providing for it.

(...) in so far as the compensation payments were indeed used to finance the operation of non-profitable scheduled bus services, the defendant (the Authority) may correctly have classified those payments as existing aid.

However, (...) any aid granted to Oslo Sporveier in excess of the losses actually incurred in connection with the services in question cannot be regarded to constitute, on the basis of that aid scheme, existing aid (...)' ⁽⁷⁴⁾.

- (152) The Authority understands the judgment of the EFTA Court to mean that only payments made on the basis of the existing aid scheme can be considered as existing aid disbursed under that scheme. Payments not made on the basis of the provisions providing for the scheme cannot be protected by the existing aid nature of that scheme ⁽⁷⁵⁾.

Therefore, to determine whether the aid granted is existing or new, the Authority must assess whether it was granted in accordance with the scheme providing for it.

- (153) The Authority's preliminary view is that the scheme was based on the CTA, the CTR as applied in Oslo in accordance with the established administrative practice.

⁽⁷⁴⁾ Paragraphs 73-76.

⁽⁷⁵⁾ The same logic applies for schemes that have been approved by the Authority or the European Commission. See for example Case C-47/91, *Italy v Commission* [1994] ECR-4635, paragraphs 25-26.

- (154) The scheme only provided for cost coverage (the difference between cost and revenue) of the unprofitable scheduled bus services that the concessionaires provided. This therefore is the benchmark against which the Authority must assess the extent to which the measures covered by the complaint have been made on the basis of the aid scheme.
- (155) In the following, the Authority assesses whether (i) the annual compensation and (ii) the 2004 capital injection were granted on the basis of the provisions providing for the system of compensation.

8.4.2. Annual compensation

- (156) As set out above, the Authority is at this stage of the view that at least a large part of the compensation that AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene have received has been awarded in line with the existing aid scheme, which provides in essence for loss coverage for the public service. Such a scheme would appear to presuppose the separation of accounts, an appropriate allocation of common costs and arms-length intra-group transactions for undertakings that in addition to providing public services also engage in commercial activities. Complying with these principles seems necessary to avoid that aid is granted outside the scheme.
- (157) According to the Norwegian authorities, market prices were paid for services that were provided between the companies in the Oslo Sporveier Group.
- (158) However, aside from indicating that from 2004 onwards, [...] ⁽⁷⁶⁾ % of the overall costs were levied from all subsidiaries for general overheads, the Norwegian authorities have not submitted information that would allow the Authority to conclude that the allocation of the common costs was done in accordance with a particular allocation key, or that the payment for the services that the commercial subsidiaries of AS Sporveisbussene received was done on an arms-length basis and on market terms. Furthermore, no explanations have been provided as to the rationale of introducing a general overhead fee in 2004, and if overheads were exclusively born by the public service activities before that.
- (159) Thus, the Authority cannot, on the basis of the information provided, conclude that all payments to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene were made on the basis of the provisions providing for the aid.

In particular, the Authority has doubts as to whether the commercial activities carried out by the Oslo Sporveier Group (the tour bus activities in particular), were financed by the annual public service compensation in contravention of the provisions providing for the aid. The information provided has not enabled the Authority to conclude that the annual payments were restricted to cover only costs that could be covered in accordance with the legal framework of the scheme — in other words, whether the annual compensation exceeded the difference between the costs and the revenues of the public service.

8.4.3. 2004 capital injection

- (160) Turning to the 2004 capital injection, already since the mid-1990s, it was clear that the pension fund of AS Oslo Sporveier was underfunded. Thus, a payment plan to remedy the fund's shortfall by 2020 was implemented. In accordance with that plan, Oslo Municipality increased the public service compensation to AS Oslo Sporveier in order for the compensation to cover all the costs incurred by the provision of the public service.
- (161) In 2004, the remaining shortfall was covered by a capital injection of NOK 111 760 000. Although it was not granted as part of the annual lump sum to AS Sporveisbussene, the payment appears to mainly ⁽⁷⁷⁾ have been made on the basis of the existing aid scheme, in that it went to cover a cost incurred whilst providing the public service.
- (162) As noted above, the CTA and the CTR do not have any particular provisions on how the concessionaire is to be compensated for the public service, in practice, the compensation has simply been awarded annually in the form of lump sums in accordance with the established administrative practice. The EFTA Court has held ⁽⁷⁸⁾ that when an existing aid scheme does not have any particular provisions on how the aid is to be provided, a divergence from the usual procedure cannot in and of

⁽⁷⁶⁾ The exact figure is covered by the obligation of professional secrecy. It is in the range of 2 %-7 %.

⁽⁷⁷⁾ See below on the approximate amount of NOK 430 300 that went to cover non-PSO pension costs.

⁽⁷⁸⁾ Paragraph 87 of the judgment of the EFTA Court.

itself, lead to the finding that the aid was not granted on the basis of that scheme. The fact that the 2004 capital injection was not made in accordance with the normal annual block grant procedure cannot in and of itself entail that it was not made on the basis of the scheme.

- (163) As described above, Oslo Municipality had since the mid-1990s increased the annual public service compensation payments to cover a historic shortfall in the pension fund of the Oslo Sporveier Group by 2020. These pension costs were predominantly ⁽⁷⁹⁾ linked to the public service which Oslo Municipality was obliged to cover in accordance with their obligation to cover the cost of the public service. Instead of continuing with the annual payments until 2020, it was decided that the 2004 capital injection should cover the remaining share of the underfunding, thus eliminating the need for further annual payments to cover the historic underfunding.
- (164) On this basis, the Authority is of the preliminary opinion that the 2004 capital injection was largely carried out in accordance with the provisions providing for the aid.
- (165) However, the Norwegian authorities have informed the Authority that the capital injection was not restricted to cover the cost of the pensions related to the public service. The Norwegian authorities have explained that the capital injection also covered pension obligations related to employees engaged in commercial tour bus services and have calculated the amount of this compensation to be approximately NOK 430 300.
- (166) As this portion of the compensation does not appear to have been disbursed on the basis of the provisions providing for the aid, it appears that it cannot be held to be covered by the existing aid scheme. Thus, the preliminary opinion of the Authority is that it represents new aid.

8.5. Alterations to existing aid

- (167) According to Article 1(b)(i) of Part II of Protocol 3, a measure that existed prior to the entry into force of the EEA Agreement and was still in force afterwards is existing aid.
- (168) Further, Article 1(c) of Part II of Protocol 3 provides that 'new aid' is:
- 'all aid, that is to say, aid schemes and individual aid, which is not existing aid, including alterations to existing aid;'

- (169) In *Namur*, the Court of Justice stated the following:

'[...] the emergence of new aid or the alteration of existing aid cannot be assessed according to the scale of the aid or, in particular, its amounts in financial terms at any moment in the life of the undertaking if the aid is provided under earlier statutory provisions which remain unaltered. Whether aid may be classified as new aid or as alteration of existing aid must be determined by reference to the provisions providing for it ⁽⁸⁰⁾.'

- (170) As set out in the factual description of the case above, there are a number of events that could potentially be considered as altering the scheme and turning it into new aid.

8.5.1. 1997 internal reorganisation

- (171) In 1997, an internal reorganisation led the newly established entity AS Sporveisbussene to take over the responsibility of carrying out the scheduled bus transport services previously provided by AS Oslo Sporveier.
- (172) Purely formal or administrative changes to an aid scheme do not lead to the reclassification of existing aid as new ⁽⁸¹⁾. The question is whether this reorganisation brought with it a change to the existing aid scheme involving new aid.
- (173) The Norwegian authorities have explained that, in essence, the change from AS Oslo Sporveier to AS Sporveisbussene as the provider of the service was a change of a formal nature. By establishing AS Sporveisbussene, AS Oslo Sporveier created a subsidiary for operating public bus services that it formerly ran itself. AS Oslo Sporveier — in its position as the mother company — remained,

⁽⁷⁹⁾ See below on the approximate amount of NOK 430 300 that went to cover non-PSO pension costs.

⁽⁸⁰⁾ Case C-44/93 *Namur-Les Assurances du Crédit* [1994] ECR I-3829, paragraph 28.

⁽⁸¹⁾ See Article 4(1) of the Implementing Provisions Decision. See also the opinion of Advocate General Lenz in *Namur* (cited above).

however, the primary recipient of the compensation and holder of the concession, and simply underwent an internal reorganisation that led to AS Sporveisbussene being in charge of providing the services in accordance with the concession. For this it received compensation from its mother company. The reorganisation did necessitate the conclusion of the Transport Agreement, which however, as the Norwegian authorities have explained, did not substantially change the established administrative practice relating to the financing of the public service. Additionally, the reorganisation did not involve any changes to the CTA or CTR.

- (174) On this basis, the reorganisation of 1997 cannot be held to have involved a substantive change to the aid scheme⁽⁸²⁾. Consequently, the scheme remained in the Authority's preliminary view an existing aid scheme after the reorganisation.

8.5.2. *Renewal of concession*

- (175) With reference to the description of the scheme above, the Authority notes that it does not consider the concession to form part of the provisions providing for the existing aid scheme. The concession, granted for a duration of 10 years pursuant to the CTA, appears to be an act of entrustment. The entrustment in essence determines the route(s) for which the concessionaire has a right and obligation to provide a scheduled service. The Authority considers that an existing aid scheme will not be altered by the grant or renewal of an act of entrustment under that scheme.
- (176) In any event, other than the temporal prolongation, no changes were made to the renewed concession. AS Sporveisbussene simply continued, on the same terms, to carry out the public service on behalf of AS Oslo Sporveier on the basis of the concession.
- (177) Therefore, the Authority does not consider the renewal of the concession as an alteration to the existing aid scheme.

8.5.3. *Introduction of a quality bonus/malus system*

- (178) AS Oslo Sporveier introduced a new bonus/malus system some time before 2004. The Authority has not received exact information on when this system was introduced. Nor has the Authority received information on how the system was implemented in the contractual relationship between AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene. Thus, further information is necessary for the Authority to fully assess the nature of the quality bonus and its relationship to the existing aid scheme.
- (179) The Authority is at this stage of the opinion that the quality bonus that AS Sporveisbussene received in 2004 pursuant to the bonus/malus system could either form part of the compensation for the public service, possibly constituting part of the reasonable profit that the company appears to have been entitled to, or a change to the existing aid scheme. If so, this measure could constitute new aid⁽⁸³⁾.

8.6. *Period subsequent to 30 March 2008*

- (180) In the early 2000s, Oslo Municipality decided to tender all public service contracts for scheduled bus transport in the Oslo region. By 30 March 2008, this process was brought to an end, thus AS Oslo Sporveier's concession was without object, and all services were provided on the basis of tendered contracts.
- (181) Therefore, from 30 March 2008 onwards, the new concessionaires have been remunerated on the basis of the tendered contracts, and not in accordance with the system described above under which aid had been granted to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene before.

9. **Compatibility of the aid**

- (182) As set out above, the Authority is of the preliminary view that a substantial part of the aid to AS Oslo Sporveier (in the form of annual compensation and the 2004 capital injection) was granted under an existing aid scheme. The Authority has furthermore come to the preliminary conclusion

⁽⁸²⁾ This is supported by the conclusions drawn by the European Commission in similar cases, see the Commission Decisions in Case NN 73/08 (Hungary) *Sharing of loans between MÁV Zrt. and MÁV-TRAKCIÓ Zrt.* (OJ C 109, 13.5.2009, p. 5), at paragraphs 59-60 and Case E-14/05 (Portugal) *Compensation payments to public service broadcaster RTP* (not published in the OJ) at paragraphs 78-80.

⁽⁸³⁾ Only changes affecting the substance of an existing scheme can transform that existing aid to new aid. Changes severable from the existing aid will not affect the substance of that existing aid (Joined Cases T-195/01 and T-207/01 *Government of Gibraltar v Commission* [2002] ECR II-2309, paragraph 111).

that the bonus/malus system introduced some time before 2004 may represent new aid. Moreover, the Authority has preliminarily concluded that some of the aid was potentially granted outside the aforementioned scheme and thus constitutes new aid.

- (183) The Authority notes that the Norwegian authorities have not submitted any arguments relating to the compatibility of either the new or existing aid described above. In the absence of such information and, in particular, without a detailed account of which costs formed the basis for the annual payment negotiations and the methodology and justification for the allocation of common cost, the Authority cannot take a final view on this matter.
- (184) However, it would appear to the Authority that the compensation payments for the public service, or at least parts thereof, and the capital injection to offset the underfunding of the pension fund, or at least parts thereof, could be compatible public service compensation under Article of the 49 EEA. This provision cannot be applied directly⁽⁸⁴⁾ but only by virtue of Council Regulations, i.e. Regulation (EEC) No 1191/69⁽⁸⁵⁾ or Regulation (EC) No 1370/2007⁽⁸⁶⁾. An essential element in the assessment under both regulations is to verify that aid in the form of public service compensation only covers the cost of the public service (including a reasonable profit) and does not lead to overcompensation.
- (185) Moreover, it also cannot be excluded at this stage that the aid measures under assessment, in particular the capital injection to remedy the underfunded pension fund, could be compatible under Article 61(3)(c) of the EEA Agreement.
- (186) Should any new aid have been granted that benefitted the commercial activities of the Oslo Sporveier Group, the Authority does not at this stage envisage any provision in EEA State aid law that could form the basis for deeming such aid compatible. As the Authority expresses solely a preliminary view however, the Norwegian authorities are invited to submit arguments and information regarding the compatibility of all State aid that was granted to the Oslo Sporveier Group, including (potential) aid to the commercial activities.

10. Conclusion

- (187) Based on the information submitted by the complainant and the Norwegian authorities, the Authority has come to the conclusion that the complainant's allegations that guarantees provided by AS Sporveisbussene may involve unlawful State aid are unfounded.
- (188) However, the Authority preliminarily considers that the three additional measures referred to by the complainant — namely: (i) the annual compensation payments for scheduled bus services; (ii) the 2004 capital injection; and (iii) an alleged favourable tax position benefiting AS Sporveisbussene — may entail State aid in the meaning of Article 61(1) of the EEA Agreement. As regards the second measure, the Authority has doubts whether (parts of) it might indeed have been granted in line with the market economy investor principle.
- (189) As established above, the Authority moreover is at this stage of the view that most of the State aid appears to have been granted on the basis of an existing aid scheme which entitled concessionaires that provided public scheduled bus services in Oslo to a compensation which would cover the difference between ticket revenue and cost for discharging the public service. However, the Authority has doubts as to the precise delineation of that scheme, i.e. how exactly the costs, that formed the basis for the annual negotiations on the compensation payment, were calculated, and which costs were exactly taken into account. Given that the beneficiary is also engaged in commercial activities, the Authority doubts at this stage if indeed costs that should have been borne by those commercial activities were taken into account in the process of calculating the annual compensation.
- (190) Furthermore, and in line with the judgment of the EFTA Court, the Authority is of the view that any aid not granted in line with the scheme would have to be qualified as new aid. It preliminarily considers that the 2004 capital injection also covered underfunded pension funds of employees of the commercial activities of the beneficiary. Moreover, it doubts whether the quality bonus described above has been granted on the basis of the scheme, or whether it is a severable amendment to the scheme involving new aid.

⁽⁸⁴⁾ See *Altmark* (cited above), at paragraph 107.

⁽⁸⁵⁾ Regulation (EEC) No 1191/69 on public service in transport by rail, road and inland waterway (OJ L 156, 8.6.1969, p. 8), incorporated in the EEA Agreement by means of Annex XIII to the EEA Agreement.

⁽⁸⁶⁾ Regulation (EC) No 1370/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on public passenger transport services by rail and by road and repealing Council Regulations (EEC) Nos 1191/69 and 1107/70 (OJ L 315, 3.12.2007, p. 1), incorporated in the EEA Agreement by means of Annex XIII to the EEA Agreement. Regulation (EC) No 1370/2007 entered into force in Norway on 1 January 2011, see Regulation of 17.12.2010 No 1673.

- (191) Finally, if any new aid not in line with the scheme has been granted, the Authority has doubts as to whether such aid would be compatible with the EEA Agreement, in particular Articles 49 and 61(3)(c) thereof.
- (192) Consequently, and in accordance with Article 4(4) of Part II of Protocol 3, the Authority is obliged to open the formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3. The decision to open a formal investigation procedure is without prejudice to the final decision of the Authority, which may conclude that the measures in question do not constitute aid, are existing aid or new aid compatible with the functioning of the EEA Agreement.
- (193) In light of the foregoing considerations, the Authority, acting under the procedure laid down in Article 1(2) of Part I of Protocol 3, invites the Norwegian authorities to submit their comments, as well as all documents, information and data needed to address the doubts of the Authority outlined above, as well as all relevant information that will enable the Authority in consolidating its preliminary views expressed in this Decision. In particular, it invites the Norwegian authorities to comment, within one month of the date of receipt of this Decision, on:
- (a) the compliance of the commercial activities capital injection with the market economy investor principle;
 - (b) the description of the potential existing aid scheme in this Decision;
 - (c) the costs that were taken into account for the calculation of the annual compensation, and whether it can be excluded that costs of the commercial activities were taken into account for this purpose;
 - (d) the distribution of common costs between the various activities and subsidiaries, and the methodology for the pricing of services provided by the public service activities to the commercial activities;
 - (e) a detailed description of the rules on group taxation, and their application to and by the Oslo Sporveier Group;
 - (f) the nature and potential compatibility of the amounts paid under the bonus/malus system;
 - (g) how, should any of the above measures entail new aid, they could be considered compatible with the EEA Agreement.
- (194) The Authority requests the Norwegian authorities to immediately forward a copy of this Decision to the potential recipients of the aid.
- (195) The Authority must remind the Norwegian authorities that, according to Article 14 of Part II of Protocol 3, any incompatible aid unlawfully granted to the beneficiaries will have to be recovered, unless, exceptionally, such recovery would be contrary to a general principle of EEA law,

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The EFTA Surveillance Authority considers the allegation that guarantees provided by AS Sporveisbussene to its subsidiaries may involve unlawful State aid are without object.

Article 2

The formal investigation procedure provided for in Article 1(2) of Part I of Protocol 3 is opened into the compensation for scheduled bus services in Oslo paid to AS Oslo Sporveier and AS Sporveisbussene during the period 1 January 1994-30 March 2008, the capital injection paid by Oslo Municipality on 1 June 2004, and the application of the group taxation rules to and by the Oslo Sporveier Group.

Article 3

The Norwegian authorities are invited, pursuant to Article 6(1) of Part II of Protocol 3, to submit their comments on the opening of the formal investigation procedure within one month from the notification of this Decision.

Article 4

The Norwegian authorities are requested to provide within one month from notification of this Decision all documents, information and data needed for assessment of the nature and compatibility of the aid measures.

Article 5

This Decision is addressed to the Kingdom of Norway.

Article 6

Only the English language version of this Decision is authentic.

Decision made at Brussels, 28 March 2012.

For the EFTA Surveillance Authority

Oda Helen SLETNES
President

Sabine MONAUNI-TÖMÖRDY
College Member

V

(Adviezen)

BESTUURLIJKE PROCEDURES

EUROPEES BUREAU VOOR PERSONEELSSELECTIE (EPSO)

AANKONDIGING VAN ALGEMENE VERGELIJKENDE ONDERZOEKEN

(2012/C 204/05)

Het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) organiseert de algemene vergelijkende onderzoeken:

EPSO/AD/240/12 — Vertalers voor het Ests (ET)

EPSO/AD/241/12 — Vertalers voor het Iers (GA)

EPSO/AD/242/12 — Vertalers voor het Lets (LV)

EPSO/AD/243/12 — Vertalers voor het Portugees (PT)

De aankondigingen van de vergelijkende onderzoeken worden uitsluitend in het Ests, Iers, Lets en Portugees bekendgemaakt in Publicatieblad C 204 A van 12 juli 2012.

Aanvullende informatie is beschikbaar op de website van EPSO: <http://www.eu-careers.info>

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET
GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

EUROPESE COMMISSIE

Voorafgaande aanmelding van een concentratie

(Zaak COMP/M.6647 — Mitsubishi Corporation/Mitsubishi Electric Corporation/Mitsubishi Elevator (Singapore))

Voor een vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak

(Voor de EER relevante tekst)

(2012/C 204/06)

1. Op 5 juli 2012 heeft de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽¹⁾ ontvangen. Hierin is meegedeeld dat Mitsubishi Corporation („MC”, Japan) en Mitsubishi Electric Corporation („MELCO”, Japan) in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de EG-concentratieverordening de gezamenlijke zeggenschap verkrijgen over de gehele onderneming Mitsubishi Elevator Singapore Co. Ltd („MESP”, Singapore) door de verwerving van aandelen.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- MC: algemene handelsonderneming die actief is in verschillende sectoren, met name energie, metalen, machinebouw, chemicaliën, levensmiddelen en algemene goederen,
- MELCO: vervaardiging en verkoop van elektrische en elektronische apparatuur voor de energiesector en elektrische systemen, industriële automatisering, informatie- en communicatiesystemen, elektronische inrichtingen en huishoudtoestellen,
- MESP: in Singapore geregistreerde onderneming die zich bezighoudt met de levering, de distributie, de installatie en het onderhoud van MELCO-liften en roltrappen in Singapore. Haar activiteiten zijn beperkt tot Singapore.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van de EG-concentratieverordening kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden. Er zij op gewezen dat deze zaak in aanmerking kan komen voor de vereenvoudigde procedure zoals uiteengezet in de mededeling van de Commissie betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens de EG-concentratieverordening ⁽²⁾.

4. De Commissie verzoekt belanghebbenden haar hun eventuele opmerkingen over de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per faxbericht (+32 22964301), per e-mail naar COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu of per post, onder vermelding van zaaknummer COMP/M.6647 — Mitsubishi Corporation/Mitsubishi Electric Corporation/Mitsubishi Elevator (Singapore), aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie voor concentraties
J-70
1049 Brussel
BELGIË

⁽¹⁾ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1 (de „EG-concentratieverordening”).

⁽²⁾ PB C 56 van 5.3.2005, blz. 32 („mededeling betreffende een vereenvoudigde procedure”).

Voorafgaande aanmelding van een concentratie
(Zaak COMP/M.6651 — Goldman Sachs/William C. Young/Plastipak Holdings)
Voor een vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak
(Voor de EER relevante tekst)
(2012/C 204/07)

1. Op 5 juli 2012 heeft de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽¹⁾ ontvangen. Hierin is meegedeeld dat fondsen die worden beheerd en geadviseerd door The Goldman Sachs Group, Inc. („Goldman Sachs”, Verenigde Staten) en M. William C. Young in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de EG-concentratieverordening de gezamenlijke zeggenschap verkrijgen over Plastipak Holdings, Inc. („Plastipak”, Verenigde Staten) door de verwerving van aandelen.
2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:
 - Goldman Sachs: internationale investeringsbank, effecten- en beleggingsbeheerder,
 - M. William C. Young: een natuurlijke persoon die zeggenschap heeft over een aantal ondernemingen,
 - Plastipak: fabrikant van kunststofharsen en van verpakkingscontainers en preforms van kunststof; houdt zich ook bezig met recyclingactiviteiten voor de productie van na consumptie gerecycleerde plastic grondstoffen.
3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van de EG-concentratieverordening kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden. Er zij op gewezen dat deze zaak in aanmerking kan komen voor de vereenvoudigde procedure zoals uiteengezet in de mededeling van de Commissie betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens de EG-concentratieverordening ⁽²⁾.
4. De Commissie verzoekt belanghebbenden haar hun eventuele opmerkingen over de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per faxbericht (+32 22964301), per e-mail naar COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu of per post, onder vermelding van zaaknummer COMP/M.6651 — Goldman Sachs/William C. Young/Plastipak Holdings, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie voor concentraties
J-70
1049 Brussel
BELGIË

⁽¹⁾ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1 (de „EG-concentratieverordening”).

⁽²⁾ PB C 56 van 5.3.2005, blz. 32 („mededeling betreffende een vereenvoudigde procedure”).

Mededeling van de Commissie bekendgemaakt overeenkomstig artikel 27, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad in zaak COMP/39.654 — Reuters Instrument Codes (RIC's)

(Kennisgeving geschied onder nummer C(2012) 4873)

(Voor de EER relevante tekst)

(2012/C 204/08)

1. INLEIDING

1. Overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 ⁽¹⁾ kan de Commissie, wanneer zij voornemens is een besluit tot beëindiging van een inbreuk vast te stellen, en de betrokken ondernemingen toezeggingen doen om tegemoet te komen aan de punten van zorg die de Commissie hun in haar voorlopige beoordeling te kennen heeft gegeven, ten aanzien van deze ondernemingen bij besluit die toezeggingen een verbindend karakter verlenen. Het besluit kan voor een bepaalde periode worden vastgesteld en bevat de conclusie dat er niet langer gronden voor een optreden van de Commissie bestaan. Overeenkomstig artikel 27, lid 4, van dezelfde verordening maakt de Commissie een beknopte samenvatting van de zaak en de hoofdlijnen van de toezeggingen bekend. Belanghebbende derden kunnen hun opmerkingen meedelen binnen de door de Commissie vastgestelde termijn.

2. SAMENVATTING VAN DE ZAAK

2. Op 19 september 2011 heeft de Commissie een voorlopige beoordeling in de zin van artikel 9, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1/2003 vastgesteld. Die beoordeling betrof de sector voor financiële informatiediensten, meer bepaald de markt voor geconsolideerde realtime datafeeds ⁽²⁾. Deze was gericht tot Thomson Reuters Corporation en de ondernemingen die al dan niet middellijk onder haar zeggenschap stonden, daaronder begrepen Reuters Limited, (hierna tezamen „Thomson Reuters” genoemd). De Commissie maakte zich zorgen dat bepaalde van de restrictieve licentieringspraktijken van Thomson Reuters voor Reuters Instrument Codes (hierna „RIC's” genoemd) een schending van artikel 102 VWEU kunnen inhouden ⁽³⁾. Op 30 oktober 2009 is de procedure ten aanzien van Thomson Reuters ingeleid.

3. Volgens de voorlopige beoordeling:

- a) heeft Thomson Reuters een machtspositie op de wereldwijde markt voor geconsolideerde realtime datafeeds ⁽⁴⁾;
- b) Thomson Reuters kan misbruik gemaakt hebben van haar machtspositie door haar klanten beperkingen op te leggen ten aanzien van het gebruik van RIC's. Het is namelijk zo dat Thomson Reuters: a) haar klanten verbiedt om RIC's te gebruiken om data op te halen uit geconsolideerde realtime datafeeds van andere aanbieders, en b) derden belet om mapping tables te creëren en te onderhouden waarin RIC's zijn verwerkt zodat de systemen van klanten van Thomson Reuters interoperabel worden met geconsolideerde realtime datafeeds van andere aanbieders ⁽⁵⁾;
- c) lijken deze beperkingen aanzienlijke barrières te creëren om naar andere aanbieders over te schakelen. Klanten van Thomson Reuters maken in hun toepassingen intensief gebruik van RIC's en de medewerkers die deze toepassingen opereren, zijn vertrouwd geraakt met de RIC-sigla. Door de beperkingen die Thomson Reuters oplegt, zou, in gevallen waarin RIC's embedded geraakt zijn in

⁽¹⁾ PB L 1 van 4.1.2003, blz. 1. Met ingang van 1.12.2009 zijn de artikelen 81 en 82 VEG respectievelijk de artikelen 101 en 102 VWEU geworden. De bepalingen in beide Verdragen zijn inhoudelijk identiek. In het kader van deze bekendmaking moeten verwijzingen naar de artikelen 101 en 102 VWEU waar nodig worden begrepen als verwijzingen naar, respectievelijk, de artikelen 81 en 82 VEG.

⁽²⁾ Deze zaak betreft meer bepaald geconsolideerde realtime datafeeds; zij betreft niet realltime data die via desktopproducten of via direct feeds worden verschaft. Voorts blijven de mededingingsbezwaren beperkt tot realtime marktgegevens, onder uitsluiting van referentiedata en end-of-day-datadiensten.

⁽³⁾ Volgens Thomson Reuters zijn RIC's alfanumerieke codes die het retrieval-mechanisme zijn dat Thomson Reuters heeft uitgewerkt en aan haar klanten verschaft als een integrerend onderdeel van hun Thomson Reuters financiële informatiediensten; daarmee kunnen klanten een gestructureerde set van gerelateerde data-items uit de realtime dataverzamelingen en het distributienetwerk van Thomson Reuters (IDN Integrated Data Network) identificeren, daarin navigeren en deze ophalen.

⁽⁴⁾ Het marktonderzoek leerde dat direct feeds die rechtstreeks via beurzen en multilaterale handelsfaciliteiten (MTF's) aan klanten worden aangeleverd, een afzonderlijke productmarkt vormen.

⁽⁵⁾ Volgens Thomson Reuters belet zij haar afnemers van geconsolideerde realtime datafeeds niet om RIC's te cross-refereren met de sigla van andere aanbieders, zolang de daaruit ontstane database of mapping table niet wordt gebruikt om data op te halen bij een andere aanbieder. Met andere woorden, Thomson Reuters verbiedt niet dat mapping tables als dusdanig worden aangemaakt, maar verzet zich wel tegen het al dan niet rechtstreekse gebruik van RIC's om realtime data van andere aanbieders op te halen.

toepassingen, een overschakeling naar andere aanbieders betekenen dat de RIC's moeten worden verwijderd en die toepassingen opnieuw moeten worden gecodeerd om de RIC's te vervangen door alternatieve sigla. Dit is een lastige en vaak bijzonder dure operatie. Het voorlopige standpunt van de Commissie is dat Thomson Reuters in de praktijk haar bestaande afnemers van geconsolideerde realtime datafeeds die RIC's in hun toepassingen hebben „ge-embedded”, daarmee heeft klemgezet. Daardoor kunnen andere aanbieders van geconsolideerde realtime datafeeds niet daadwerkelijk met Thomson Reuters concurreren op de markt voor geconsolideerde realtime datafeeds.

4. Een eerste markttest voor de initiële toezeggingen die Thomson Reuters had voorgesteld, werd op 14 december 2011 georganiseerd ⁽¹⁾. Marktdeelnemers kregen de kans hun opmerkingen te maken tegen 25 januari 2012. Als reactie op de opmerkingen die na deze eerste markttest zijn ingekomen, heeft Thomson Reuters haar voorstel met toezeggingen ingrijpend herzien om een antwoord te bieden op de tekortkomingen die marktdeelnemers hadden vastgesteld met betrekking tot de mededingingsbezwaren van de Commissie.
5. De herziene toezeggingen verschillen op meerdere punten van de eerdere reeks toezeggingen. De belangrijkste aanpassingen zijn:
 - a) het bedrag van de vergoeding voor de *Extended RIC Licence* (uitgebreide RIC-licentie — hierna „ERL” genoemd) wordt verlaagd;
 - b) de tariefstructuur van de ERL is niet langer gekoppeld aan bestaande kortingen voor geconsolideerde realtime datafeeds van Thomson Reuters, is minder complex en is transparanter;
 - c) de ERL kan wereldwijd worden gebruikt door klanten met daadwerkelijke zakelijke activiteiten binnen de EER ⁽²⁾;
 - d) de ERL geldt voor *single source* RIC's voor OTC-verhandelde instrumenten mits de betrokken contributor daarvoor toestemming geeft (tenzij Thomson Reuters de enige aanbieder van OTC-data is op het tijdstip van de overstap);
 - e) de ERL geldt voor human interfaces bij servertoepassingen (zonder extra kosten);
 - f) naast de initiële periode van vijf jaar waarvoor een abonnement op de ERL kan worden genomen, heeft een klant gedurende een periode van nog eens twee jaar de optie om tegen een symbolische vergoeding een abonnement te nemen, en
 - g) een afzonderlijke licentie komt beschikbaar om externe ontwikkelaars in staat te stellen om overschakelingstools te ontwikkelen en te onderhouden voor de verkoop aan klanten, zodat het voor klanten eenvoudiger wordt om over te schakelen.

3. DE HOOFDLIJNEN VAN DE HERZIENE TOEZEGGINGEN

6. Thomson Reuters is het met de voorlopige beoordeling van de Commissie niet eens. Niettemin heeft zij toezeggingen gedaan in de zin van artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1/2003 om aan de mededingingsbezwaren van de Commissie tegemoet te komen. De toezeggingen die Thomson Reuters heeft gedaan (hierna kortweg „de toezeggingen” genoemd), worden hierna kort samengevat. Van deze toezeggingen wordt een volledige, niet-vertrouwelijke versie in het Engels bekendgemaakt op de website van directoraat-generaal Concurrentie van de Commissie op het volgende adres:

http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

7. De toezeggingen bestaan erin dat aan bestaande en toekomstige klanten van de RT Service ⁽³⁾ van Thomson Reuters een licentie wordt aangeboden (een *Extended RIC Licence*), waarmee zij een optie krijgen voor een licentie op extra gebruiksrechten voor RIC-sigla met het oog op de overschakeling naar andere aanbieders van geconsolideerde realtime datafeeds. Met deze licentie zouden zij, tegen een

⁽¹⁾ PB C 364 van 14.12.2011, blz. 21.

⁽²⁾ Voor de toepassing van deze toezeggingen omvat de EER ook Zwitserland.

⁽³⁾ Thomson Reuters biedt haar geconsolideerde realtime marktdatafeeds voor ondernemingsbreed gebruik op de markt aan onder de naam Thomson Reuters realtime Service (hierna „RT Service” genoemd) (voordien bekend als Reuters Datascope Real-Time Service of RDRT) voor gebruik in servertoepassingen. Voor de toepassing van deze toezeggingen is de definitie van de RT Service uitgebreid, zodat zij alle andere Thomson Reuters realtime datalicensies omvat waarmee licenties worden verleend voor ondernemingsbreed gebruik in servertoepassingen. Menselijke gebruikers zullen ook RIC's kunnen blijven gebruiken in softwarematige gebruikersinterfaces voor servertoepassingen om toegang te krijgen tot gegevens van geconsolideerde realtime datafeeds van een andere verkoper, daarin inzage te krijgen en deze te valideren; een en ander moet een overstap zonder extra kosten mogelijk helpen te maken. Toepassingen die momenteel datafeeds ontvangen in het kader van Thomson Reuters desktoplicenties voor individueel gebruik (en niet voor ondernemingsbreed gebruik), vallen buiten de toepassing van deze ontwerp-toezeggingen.

maandelijks licentievergoeding, RIC's kunnen gebruiken om realtime financiële data op te halen uit geconsolideerde realtime datafeeds afkomstig van concurrenten van Thomson Reuters, zodat zij voor hun servertoepassingen gedeeltelijk of volledig kunnen overschakelen naar andere aanbieders van geconsolideerde realtime datafeeds. Daarnaast zou Thomson Reuters ERL-licentienemers regelmatige en snelle updates verschaffen van de betrokken RIC's, in voorkomend geval met de aan de RIC gekoppelde noodzakelijke informatie (nl. het relevante handelsplatform, de informatiebron, de officiële code, de valuta en/of beschrijving). De ERL laat eventuele gebruiksrechten met betrekking tot RIC's die klanten in het kader van hun bestaande contractuele relatie met Thomson Reuters al hebben, onverlet.

8. Deze toezeggingen gelden voor: i) klanten die, geheel of ten dele, willen overschakelen van de geconsolideerde realtime datafeeds van Thomson Reuters naar alternatieve geconsolideerde realtime datafeeds, en ii) klanten die, naast de RT-Service van Thomson Reuters, bij een andere partij een abonnement nemen op geconsolideerde realtime datafeeds zonder bij Thomson Reuters weg te gaan (bijvoorbeeld als backupoplossing bij een onvoorziene uitval of om de functionaliteiten en betrouwbaarheid van nieuwe geconsolideerde realtime datafeeds te kunnen testen).
9. In het geval van een gedeeltelijke overschakeling verbindt Thomson Reuters zich ertoe om niet te discrimineren ten aanzien van klanten die overschakelen naar andere aanbieder(s) van geconsolideerde realtime datafeeds wat betreft de voorwaarden waarop de RT-Service van Thomson Reuters wordt verleend. Klanten die de ERL gebruiken om volledig weg te gaan bij Thomson Reuters, hoeven geen abonnement te nemen op andere licenties of diensten die Thomson Reuters aanbiedt.
10. Klanten zullen zich voor vijf jaar kunnen abonneren op de ERL. Daarnaast kunnen klanten die in deze eerste periode van vijf jaar geen abonnement hebben genomen, een optie kopen om een abonnement te nemen op de ERL tegen een administratieve vergoeding van 150 USD per maand. Deze optie dient te worden uitgeoefend binnen twee jaar na het initiële abonnement van vijf jaar (zo krijgen klanten de kans om binnen een periode van 7 jaar een abonnement op de ERL te nemen). Nadat klanten zich hebben geabonneerd, krijgen zij de verruimde licentie als eeuwigdurende licentie toegekend tegen betaling van de betrokken vergoeding.
11. Deze corrigerende maatregel zou gelden voor alle RIC-sigla die rechtstreeks verband houden met de prijs van een individueel financieel instrument of met een waarde voor een index die in de RT-Service van Thomson Reuters is opgenomen — dus onder meer voor: i) gegevens van beurzen en multilaterale handelsfaciliteiten (MTF's), en ii) de meeste onderhands (OTC) verhandelde instrumenten die niet op beurzen of MTF's zijn genoteerd. RIC's voor OTC-verhandelde instrumenten waarvoor Thomson Reuters de data bij één contributor betreft die aan de hand van de RIC kan worden geïdentificeerd („single source RIC's”), worden op verzoek van de klanten opgenomen, mits de betrokken contributor daarvoor toestemming geeft. RIC's waarvoor de content alleen bij Thomson Reuters beschikbaar is, zijn uitgesloten zolang de contributor de content niet beschikbaar stelt aan de concurrerende aanbieder van geconsolideerde realtime datafeeds naar wie de klant overstapt.
12. Voorts zal Thomson Reuters de informatie verschaffen die nodig is om klanten te helpen RIC's tijdig te cross-referencen met de sigla van andere aanbieders.
13. De voorgestelde licentie kan wereldwijd in servertoepassingen worden gebruikt, mits de klant daadwerkelijk zakelijk actief is binnen de EER.
14. De maandelijks ERL-licentievergoedingen die Thomson Reuters wil berekenen, zijn olopende vergoedingen en zijn afhankelijk van het aantal RIC-sigla waarvoor een klant een licentie wil om gegevens bij een concurrent op te halen. Voor de eerste 50 000 RIC's betaalt een klant 0,01 USD per RIC per maand. De vergoeding per RIC neemt vervolgens af, naarmate een klant een licentie wil voor meer RIC's ⁽¹⁾. De tariefstructuur omvat ook een minimumvergoeding van 750 USD per maand.

⁽¹⁾ Tussen 50 001 en 500 000 RIC's bedraagt de vergoeding 0,005 USD per RIC, tussen 500 001 en 3 000 000 RIC's ligt zij bij 0,002 USD en voor meer dan 3 000 001 RIC's bedraagt zij 0,001 USD. Vergoedingen kunnen worden verhoogd op basis van de algemene inflatie.

15. De vergoedingen dekken de additionele gebruiksrechten op de RIC-sigla en de kosten van de dienstverlening die Thomson Reuters haar klanten levert in het kader van de toezeggingen. Volgens Thomson Reuters vertegenwoordigt de hoogte van de vergoeding een zeer klein percentage van het tarief voor geconsolideerde realtime datafeeds van Thomson Reuters voor hetzelfde aantal gelicentieerde RIC's en het gebruik daarvan. Nadere gegevens over de tariefstructuur voor de ERL zijn te vinden in de niet-vertrouwelijke versie van de toezeggingen zoals die zijn bekendgemaakt op de website van directoraat-generaal Concurrentie (bijlage III).
16. Met deze toezeggingen zullen externe ontwikkelaars een tool voor de overschakeling kunnen ontwikkelen en onderhouden (d.w.z. mapping tables) voor rekening van klanten. In aanmerking komende externe ontwikkelaars (met uitzondering van verkopers van marktgegevens) kunnen RIC's in de overschakelingstools die zij voor uiteenlopende klanten ontwikkelen, gebruiken en behouden, mits zij daarvoor een maandelijkse licentievergoeding betalen.
17. De hier beschreven rechten van externe ontwikkelaars zijn opgenomen in een afzonderlijke licentie voor externe ontwikkelaars die als bijlage II aan de voorgenomen toezeggingen is gehecht. Externe ontwikkelaars betalen dezelfde vergoedingen als klanten, maar hun maandelijkse vergoeding is bepaald op maximaal 3 750 USD en minimaal 250 USD. Externe ontwikkelaars kunnen ondersteuning krijgen van andere verkopers van geconsolideerde realtime datafeeds bij het mappen van de sigla van die verkopers; zij kunnen ook gezamenlijk adverteren bij potentiële klanten.

4. UITNODIGING OM OPMERKINGEN TE MAKEN

18. De Commissie is voornemens om, onder voorbehoud van een markttest, een besluit op grond van artikel 9, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1/2003 vast te stellen waarmee de hierboven samengevatte herziene toezeggingen die op de website van directoraat-generaal Concurrentie zijn bekendgemaakt, verbindend worden verklaard. Bij substantiële wijzigingen in de toezeggingen zal een nieuwe markttest plaatsvinden.
19. Overeenkomstig artikel 27, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1/2003 nodigt de Commissie belanghebbende derden uit hun opmerkingen over deze toezeggingen te maken.
20. Onderbouwt u bij voorkeur uw antwoorden en opmerkingen en geeft u daarbij de relevante feiten. Indien een onderdeel van de voorgestelde toezeggingen volgens u problemen oplevert, vragen wij u een mogelijke oplossing voor te stellen.
21. De termijn voor het indienen van opmerkingen is vier weken vanaf de datum van publicatie van deze bekendmaking. Belanghebbenden wordt verzocht ook een niet-vertrouwelijke versie van hun opmerkingen in te dienen waarin bedrijfsgevoelige informatie en andere vertrouwelijke passages zijn geschrapt en vervangen door een niet-vertrouwelijke samenvatting of door de vermelding „bedrijfsgevoelige informatie” of „vertrouwelijk”.
22. Uw opmerkingen kunt u, onder vermelding van het referentienummer „Zaak COMP/39.654 — RICs”, naar de Commissie zenden via e-mail (COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu), per faxbericht (fax: +32 22950128) of per post aan het volgende adres:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Antitrust Griffie
1049 Brussel
BELGIË

Abonnementsprijzen 2012 (excl. btw, incl. verzendkosten voor normale verzending)

<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, uitsluitend papieren versie	22 officiële talen van de Europese Unie	1 200 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, papieren versie + dvd (jaarlijks)	22 officiële talen van de Europese Unie	1 310 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L-serie, uitsluitend papieren versie	22 officiële talen van de Europese Unie	840 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , L- en C-serie, dvd (maandelijks) (cumulatief)	22 officiële talen van de Europese Unie	100 EUR per jaar
<i>Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie</i> (S-serie: Overheidsopdrachten en aanbestedingen), dvd, verschijnt één keer per week	Meertalig: 23 officiële talen van de Europese Unie	200 EUR per jaar
<i>Publicatieblad van de Europese Unie</i> , C-serie „Vergelijkende onderzoeken”	Taal (talen) van het (de) vergelijkende onderzoek(en)	50 EUR per jaar

Het abonnement op het *Publicatieblad van de Europese Unie*, dat in de officiële talen van de Europese Unie verschijnt, is verkrijgbaar in 22 verschillende taalversies. Het abonnement omvat de L-serie (Wetgeving) en de C-serie (Mededelingen en bekendmakingen).

Ieder abonnement geldt slechts voor één enkele taalversie.

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 920/2005 van de Raad, bekendgemaakt in *Publicatieblad L 156* van 18 juni 2005, waarin is bepaald dat de instellingen van de Europese Unie tijdelijk niet verplicht zijn om alle rechtsbesluiten in het lers te redigeren en in die taal bekend te maken, worden de in het lers opgestelde nummers van het *Publicatieblad* apart verkocht.

Het abonnement op het *Supplement op het Publicatieblad van de Europese Unie* (S-serie: Overheidsopdrachten en aanbestedingen) omvat alle 23 officiële taalversies op één meertalige dvd.

Op verzoek kunnen de abonnees op het *Publicatieblad van de Europese Unie* eveneens de verschillende bijlagen van het *Publicatieblad* ontvangen. De abonnees worden op de hoogte gebracht van het verschijnen van bijlagen door middel van een „Bericht aan de lezer” in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Verkoop en abonnementen

Abonnementen op verscheidene niet-kosteloze publicaties, zoals het abonnement op het *Publicatieblad van de Europese Unie*, zijn verkrijgbaar bij onze verkoopkantoren. Een lijst met verkoopkantoren is te vinden op het volgende internetadres:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_nl.htm

Via EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) heeft u direct en gratis toegang tot het recht van de Europese Unie. Op deze website kunt u het *Publicatieblad van de Europese Unie* raadplegen. U vindt er eveneens de Verdragen, de wetgeving, de jurisprudentie en de voorbereidende wetgevende besluiten.

Meer informatie over de Europese Unie is te vinden op de volgende website: <http://europa.eu>

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL